

duhovno

življenje

Zgoraj: Nedelja, 28. novembra 1993 v Slovenski hiši. Prvoobhajanci na poti v cerkev Marije Pomagaj. Foto: Jože TOMAŽEVIČ
 Spodaj: Drugi del proslave v čast Jezusu Kristusu, kralju veselstva, v nedeljo, 21. novembra 1993, v dvorani Slovenske hiše.
 Foto: Marko VOMBERGAR

V mednarodnem letu družine

ALOJZIJ STARC

V mednarodnem letu družine, ki ga bomo v Cerkvi začeli na praznik Svete Družine, 26. decembra 1993, in ga sklenili na isti praznik, 30. decembra 1994, bomo Slovenci v Argentini osredotočili svoja razmišljanja in prizadevanja na naše družine.

V luči zdravega razuma in božjega razodetja bomo pregledali svetlobo in sence naših družin, osvetljevali vzore in iskali primerna pota.

I. Svetloba in sence slovenskih družin v prostrani Argentini

V Argentini ločimo tri slovenske vseljenke tokove: prvo skupino vselitev od leta 1878 pa do prve svetovne vojne (1914-1918), drugo množično vselitev med obema vojnoma in tretjo množično vselitev po drugi svetovni vojni. Naše kratko razmišljanje se bo v glavnem osredotočilo na politično in migracijsko, to bo na okrog 2.000 družin.

Kdor le malo pozna naše družine, bo prišel do sklepa, da je v njih veliko lepega. Svetloba je vsekakor vidna tako na verskem, narodnem in skupnostnem področju.

Na verskem: V številnih družinah najdemo na častnem mestu znamenje sv. križa in podoba Marije Pomagaj. Dnevna molitev — tudi sv. rožnega venca — povezuje družinske člane z Bogom in med seboj. V družine teden za tednom, mesec za mesecem prihaja verski in slovenski tisk. Otroci, na splošno številni, že v zgodnji mladosti spoznavajo troedinega Boga, Marijo, božjo in našo Mater, angela varuha, pomembnost molitve, sv. maše, sv. zakramentov in vsega, kar vero približuje in osrečuje mlada srca in vse družinske člane.

Na narodnem področju je v številnih družinah močna zavest, da so njihove korenine v deželi pod mogočnim Triglavom. Slovenska beseda je pri številnih otrocih prva beseda. To seveda ne ovira otrok v argentinskih šolah. Po nekaj mesecih so neredki prvi v znanju.

Tudi na skupnostnem področju je veliko zdravega. Kako nekaj lepega je naše vsakoletno romanje v Luján. Koliko spodbude nudijo naša verska občestva ob cerkvenih praznikih. Kako lepo je pri naših svetih mašah in svetih urah. Koliko občudovanja vredne zavzetosti je za naše Domove, za naš šole, za naš tisk in še in še.

Ob gledanju svetlobe pa ne moremo prezreti sence: versko, narodno in skupnostno oddaljenost nekaterih.

Najhuje je versko oddaljevanje. Verska brezbriznost raste tudi v nekaterih naših družinah, ali še bolj točno, med nekaterimi člani naših družin. Pred časom sem srečal nekdanjega učenca v naših šolah. Po nekaj bese-

dah mi je začel pripovedovati, da so sedaj drugi časi, da ni časa ne za molitev ne za sv. mašo ne za sv. zakramente.

Hudo je tudi narodno oddaljevanje. Kdor pozabi na korenine, oropa samega sebe mnogo osrečujočega. Že večkrat sem doživel, da sta se odrasla fant ali dekle jezila na svoje starše, ker ju niso naučili slovenske besede. Tudi v narodno mešanih družinah so navadno večji problemi. Marsikateri mi je že potožil: Saj se razumeva! Če bi se pa ponovno odločal, bi se odločil drugače. Težave se znatno povečajo, če sozakovec ni veren. Njegovo gledanje na življenje je čisto drugačno.

Za številne pa je usodno tudi oddaljevanje od skupnostni. Skupnost, naši domovi, naše prireditve, naše vse je povečana družina. Oddaljenost od nje pa je oropanje mnogo lepega. Kako kruto je oddaljevanje, pokažejo težki trenutki: bolezen, preizkušnje, smrt. Ni čudno, da je škof Gregorij Rožman dejal ob začetku našega življenja v novem svetu: Gorje samemu!

Tehtanje svetlobe in senc v naših družinah pa jasno kot beli dan pokaže, da je svetloba znatno bolj vidna.

Igor Senčar, eden izmed urednikov mesečnika „Tretji dan“, ki je bil v februarju 1992 kot bister opazovalec med nami, je v majski številki napisal članek „Oddaljena bližina“ s podnaslovom „Srečavanja z drugačno Slovenijo“. V članku med drugim piše: „V Argentini sem spoznal temelje, na katerih je ta skupnost zgrajena: Zvestoba veri, slovenstvu in družini...“

Družina je tretji temelj, na katerem stoji slovenska skupnost v Argentini. Vse družine so zelo številne, tako da so štirje otroci za mizo pri nedeljskem kosilu kar majhno število. Seveda je za preživetje velike družine potrebno dosti odrekanja, še zlasti zato, ker so žene ponavadi doma, kjer skrbijo za dom in vzgojo otrok. Odrekanje pa je možno le na podlagi trdne vere v smisel pravilnosti in v poklicanost na takšno pot. Prav trdna vera omogoča argentinskim Slovincem takšno življenje, ki je v bistvu plavanje proti toku sodobne potrošniške in desakralizirane družbe.“

Z Igorjem Senčarjem pa soglašajo tudi številni drugi obiskovalci. Pisatelj Alojz Rebula je po svojem obisku v letu 1992 zapisal: „Vračam se presunjen nad kvaliteto

vašega slovenstva in vašega krščanstva. Po vaši zvestobi in požrtvovalnosti se moramo samo zgledovati. Kot manjšinec, ki dejansko živim sredi umiranja slovenstva in krščanstva, znam to, kar sem videl, še posebej ceniti. Argentinski Sloveniji morem želeči samo, da bi nam tudi v drugem rodu ostala vzor zvestobe vrednoti, tako narodni kakor verski."

II. Svetli vzori v temi, v megli sedanjega časa

Naše družine na južni polobli ob Srebrni reki naj bi se v mednarodnem letu družine še bolj zavestno zgledovale po sveti nazareški Družini kot je v Apostolskem pismu o družini zapisal papež Janez Pavel II.

„Ta sveta družina, tako je dejal sveti oče, edinstvena na vsem svetu, je živela nepoznana in v tihoti majhnega kraja v Palestini. Doživljala je prizkušnje: revščino, preganjanje in izgnanstvo; neprimerljivo in na vzvišen način je poveljevala Boga. Ta družina ne bo odrekla svoje pomoči krščanskim družinam, še več, stala bo ob strani vsem družinam na svetu: pri zvestobi vsakdanjim dolžnostim, pri prenašanju zaskrbljenosti in stisk življenja, pri velikodušni odprtosti za potrebe drugih, pri verskem spolnjevanju božjega načrta njih samih."

Naše družine naj bi v mednarodnem letu družine prihajale do vedno jasnejše zavesti, da je vsaka krščanska družina „Cerkev v malem“, „domača Cerkev“, „domače svetišče“.

Družina pa je zato Cerkev v malem, ker: posreduje življenje, ker je prostor vzgoje in oblikovanja, ker je znamenje odrešenjskega poslanstva, ker svoje služenje Cerkvi in svetu uresničuje skupno občestveno, ker gradi božje kraljestvo v sodobnem svetu s tistimi vsakdanjimi stvarnostmi, ki zadevajo in označujejo njen poseben življenjski položaj, ker je znamenje ljubezni, ker vse odrešenjsko bogastvo posreduje dalje. „Družina — tako je zatrdil 2. vatikanski cerkveni zbor — naj od svojega duhovnega bogastva velikodušno deli drugim družinam. Zato bo krščanska družina, izvirajoča iz zakona, ki je podoba in deležnost pri ljubezenski zvezi med Kristusom in Cerkvijo, vsem odkrivala živo Odrašenikovo navzočnost v svetu in pristno naravo Cerkve, in sicer tako z ljubeznijo zakoncev, z njuno velikodušno rodovitnostjo, enotnostjo in zvestobo, kakor tudi z ljubečim medsebojnim sodelovanjem vseh družinskih članov“ (CS 48).

Na podlagi rečenega je krščanska družina kot „domača Cerkev“: 1. občestvo, ki veruje in evangelizira, 2. občestvo v pogovoru z Bogom, 3. občestvo v službi ljudem.

1. **Krščanska družina kot občestvo, ki veruje in evangelizira.** S tem, ko družina poslušša, sprejema in zaupljivo oznanja božjo besedo, izvršuje svoje učiteljsko poslanstvo. Družina je kraj, kjer zakonca rasteta v veri, in kjer starši evangelizirajo svojim otrokom. Družina je dolžna evangelizirati in katehizirati posebno še danes, ker je tako razširjena nevera in je tako očitna moralna pokvarjenost. Vera in oznanjevalno poslanstvo krščanske družine morata biti prepojena z misijonskim duhom. Družina opravlja svoje misijonsko poslanstvo znotraj in zunaj sebe. Znotraj družine prihaja do izraza pričevanje takrat, če kateri hoče od članov ne živi dosledno po veri ali jo celo zavrača. Navzven pa se odraža misijonsko poslanstvo, ko je družina sijoče se znamenje Kristusove navzočnosti tudi za tiste, ki so daleč ali vere sploh še niso spoznali. Vse to pomeni, da mora družina biti odprta za apostolske in misijonske poklice.

2. **Krščanska družina kot občestvo v pogovoru z Bogom.** V Bogu najdejo krščanske družine temelj svojemu življenju. K njemu se dnevno obračamo v molitvi, v darovanju svojega življenja. Njega častijo in prosijo ter se mu zahvaljujejo v zasebni in skupni molitvi. Bogu in Devici Mariji, božji in naši Materi, se posvečajo. V središču družinskega življenja je nedeljska sv. maša, po možnosti pa tudi kdaj med tednom, na primer za prve petke in prve sobote, ob godovih, domačih praznikih.

3. **Krščanska družina kot skupnost v službi človeka.** Razen učiteljskega in duhovniškega poslanstva prihaja v Cerkvi in „domači Cerkvi“ — družini do izraza tudi kraljevsko poslanstvo. Kristus izvršuje svojo kraljevsko oblast s služenjem. Po tem Kristusovem vzoru je tudi kraljevsko poslanstvo družine poslanstvo služenja in sicer: služenje drug drugemu znotraj družine in služenje človeku zunaj družine. V tem služenju družina pazi na služenje članom družine z razumevanjem, dobroto in prijetnim pogovorom; z gojitvijo prijaznosti in uslužnosti do vsakega človeka.

To so v glavnih potezah svetli vzori krščanske družine v temi in megli sedanjega časa, pa tudi, hvala Bogu, v zari številnih družin.

III. Kako priti do vedno bolj idealne krščanske družine?

Pot do uresničenja vedno bolj krščanske družine je težka in dolgotrajna. Težka, ker je toliko ovir, dolgotrajna, ker traja vse življenje. Tu navedimo le nekaj osnovnih napotkov, ki naj bodo v mednarodnem letu družine vsem

našim družinam, mladim in starejšim, svetle luči.

Prva svetla luč naj bo poglobljeno krščansko gledanje na zakrament sv. zakona in na družino, ki je „domača Cerkev“, v kateri naj Jezus uči, posvečuje in vodi.

Druga svetla luč naj bo skrbna priprava na zakon. Pripravo na zakon, tako poudarja Apostolsko pismo Janeza Pavla II. O družini, je treba umevati in izvajati kot stalen proces. V glavnem obsega tri stopnje: daljno, bližnjo in neposredno pripravo.

Daljna priprava se začne že v otroških letih z modro družinsko vzgojo, ki streži za tem, da bi otroke vodila k odkrivanju samih sebe kot ljudi z bogatim in mnogoplastnim duševnim življenjem in kot posebnih osebnosti z njim lastnimi in dobrimi stranmi in slabostmi. To je doba, ko v otrocih prebujamo smisel za vsako prisotno človeško vrednoto v medsebojnih in družbenih odnosih. To je velikega pomena za oblikovanje značaja, za obvladovanje samega sebe, za pravilno uporabljanje lastnih nagnjenj, za način, kako gledamo na osebe drugega spola in se z njimi srečujemo, in podobno. Razen tega je nujno potrebna klena duhovna in katehetska vzgoja in izobrazba, ki zna prikazati resnično poklicanost in poslanstvo zakona, ne da bi pri tem izključevala možnost popolne podaritve samega sebe Bogu v duhovniškem ali redovniškem življenju.

Na tej podlagi se potem nadaljuje bližnja priprava. Vsebuje naj podrobnejšo pripravo na zakrament, pripravo, ki pomeni tako rekoč novo odkrivanje zakramentov. Religiozna vzgoja mora biti dopolnjevana s pripravo na

življenje v dvoje. Končno ne sme biti zanemarjena priprava na družinski apostolat, na bratsko sodelovanje z drugimi družinami, katerih cilj je človeški in krščanski blagor družine.

Neposredna priprava na obhajanje zakramenta sv. zakona v zadnjih mesecih in tednih pred poroko naj podeli nekako nov smisel in novo vsebino njenemu človeškemu in krščanskemu življenju.

Tretja sveta luč naj bo stalno prizadevanje za človeško in krščansko življenje zakoncev in družinskih članov. Stalno prizadevanje za razumevanje in ljubezen, dnevni pogovor družinskih članov, redno molitveno življenje, saj pravi pregovor: Družina, ki moli, ostane združena, združena med seboj in združena z Bogom.

Četrta svetla luč naj bo prava uporaba sredstev družbenega obveščanja; tisk, radio in televizija so lahko graditelji vernih družin, lahko pa tudi grobarji.

Pavel VI. je dejal: „Znano je, da imajo družbena občila zelo globok vpliv na uporabnike na čustvenem, razumskem, нравnem in religioznem področju“, zlasti na mladostnike.

Peta svetla luč krščanskih družin naj bo prijateljstvo z drugimi krščanskimi družinami, z našimi krajevnimi verskimi občestvi in z vsemi našimi rojaki in prijatelji po obširni Argentini, z rojaki po svetu in z vernimi v domovini...

Papež Janez Pavel II. je v Apostolskem pismu o družini zaklical: „Družina, postani, kar si!“ Naj bi tudi naše družine v mednarodnem letu družine postale „domača Cerkev“!

Z duhovnih vaj v San Miguelu: može pri molitvi rožnega venca na prostem. Foto: Ivan MAKOVEC

Stvarnost in upanje

MARKO KREMŽAR

Bog je edini, ki daje rast, a vseeno hoče našega sodelovanja, opozarja sv. Pavel v pismu Korinčanom (1 Kor 3, 6-9). V mislih ima Cerkev, katere udje naj nenehoma gradimo na trdnem temelju, ki je Kristus. On, ki je pridelu za naše odrešenje opravil vse brez človeške pomoči, hoče, da z njim sodelujemo.

V vsakdanjem življenju je zahteva Boga, naj prvo opravi vsak sam svojo dolžnost v mejah darov, ki mu jih je podaril. On, ki nas je ustvaril, nas nikdar ne zapusti, a hoče, da prežete zmognosti in zaupano nam stvarstvo uporabljamo po svojih najboljših močeh. Kadar pa na meji lastnih sil zaprosimo: Gospod, podpiraj delo naših rok (Ps 90, 17), nas usliši.

Slovenski pregovor: Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal, povzema gornjo misel in nam je lahko novoletno geslo.

Pričetek leta je, kot vsak pričetek, čas upanja in načrtov. Vendar nas pred novim letom neizogibno čaka: zaključek starega. Ni mogoče kovati novih načrtov pa pozabljati na stare obveznosti in dolgove. Konec leta je čas obračuna. Osrednje vprašanje notranje človekove bilance je, do kake mere je uporabljal svoje talente v skladu s tem, kar si je zastavil kot življenjski cilj, iz kakšnega realnega stanja naj gleda in gradi prihodnost.

Kristjan pa naj bi ta čas razmišljal tudi o sodelovanju. Kako naj v bodoče zvesteje sodeluje s Kristusom pri širjenju njegovega kraljestva, in kako uporablja prejete naravne darove v skladu z njihovim namenom, sebi in bližnjemu v korist, da bo pri delu upravičen prositi Stvarnikove pomoči?

Kristjani vemo, da sta narava in nadnarava ena sama stvarnost. Zato sta naše delo in sodelovanje hkrati del naravnega in odrešenjskega božjega načrta. Z drugimi besedami, kadar posvečamo Bogu svoje dobro opravljeno vsakdanje, poklicno delo, ki je

namenjeno osebni in občestveni blaginji, je to tudi sodelovanje, ki ga od nas pričakuje Odrešenik.

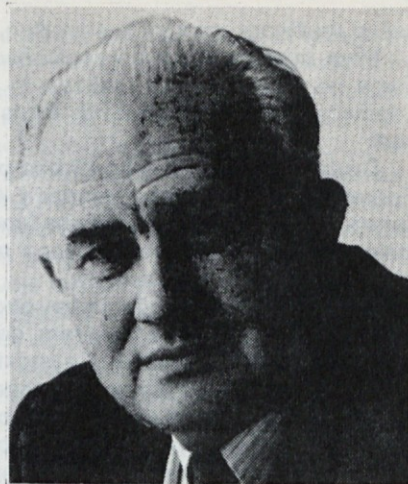
Če drži gornje razmišljanje za sleherno osebo, velja prav tako za naravna, od Stvarnika hotena občestva, to je za družino in za narod. Uspehi in porazi, načrti in upanje so del osebnega doživljanja, a ker smo poklicani, da rastemo v družbi, neizogibno širimo svojo srečo in nesrečo tudi na druge, z njimi sodelujemo ali jih oviramo, od njih prejemamo in jemljemo.

Osebni in družinski obračun ob koncu leta sta storjena v tišem razmišljanju in dobrohotnem pogovoru. Pregled narodovih uspehov in neuspehov, načrtov in sklepov, odkrita ocena družbene realnosti pa je javna zadeva.

Slovenci smo pri naši letošnji bilanci na marsikaj upravičeno ponosni, tu in tam pa lahko tudi malce žalostni nad seboj.

Imamo svojo državo, ki jo upravljamo po demokratičnih pravilih. Mednarodna skupnost pričanja razločevati našo identiteto in tisoč let prekinjena državna tradicija se polagoma uveljavlja. A vsebina naše državno politične zgradbe še ni vredna ponosa. Med svobodno izvoljenimi političnimi predstavniki, na primer, prevladujejo taki, ki so nedolgo tega še zavračali demokratično sožitje in se okoriščali s totalitarizmom. Navajeni so, da živijo od naroda in ne zanj.

Po skoraj pol stoletja komunističnega pranja možganov ne bi smeli biti presenečeni nad takim stanjem. Ljudstva imajo pač predstavnike, kakršne izberejo. Kljub temu pa prisotnost oportunistov in neskesanih nasilnežev pri uveljavljanju tega, kar je „res publica“, resnične demokrate navdaja s skrbjo. Vendar raste v tem prehodnem času po zavednih in poštenih družinah nov rod. Tu je na mestu upanje. A kot vemo, je upanje

upravičeno v naravnem redu le, kadar smo pripravljeni zastaviti vse svoje sile, da se izpolni, kar hočemo.

Kljub velikemu odstotku krščenih Slovencev mora krščanstvo na novo poganjati sveže veje izpod strašnih razvalin komunističnega sistema. Nikdar ni bilo povsem zamorjeno, a dim enoumja je prikril znake življenja, ki ob vetru svobode pričenjajo brsteti. Katoličani moremo biti ponosni, na primer, na Škofove zavode, na Želimlje, na cerkveno šolo v Vipavi, na razne zasnove novega šolstva, vsem pa nam je lahko težko, ko vidimo, da državna šola še vedno uči zgodovinske laži, da učitelji in profesorji pod novimi oblastmi, s staro miselnostjo, širijo med mladino relativizem.

Z upravičenim upanjem lahko gledamo rastočo samozavest in pogum še včeraj preganjanega in še vedno marsikje blatenega dela naroda, ko postavlja spominske plošče žrtvam revolucije, ko širi zavest, da živi slovenski rod na zemlji, ki je posvečena z mučeniško krvjo. Zaskrbljeni pa smo, ker sta v domovini gospodarska moč in sila javnih občil v glavnem še vedno v rokah ljudi, ki so že pod starim režimom dokazali, da ju znajo pristransko uporabljati v svojo korist.

Ni ga menda državljana, ki ne bi trdil, da hoče pravno državo. To je razveseljivo. Nerazumljivo malo pa je bilo storjenega, da bi imela mlada republika nepristranske sodnike in da bi bili izničeni zakoni, ki jih je postavila brezpravna država.

Narodna zavest, ki so jo uničevali desetletja, je pri mnogih močna in živa. V veliki meri pa se je posrečilo nekdanjim oblastnikom zabrisati med ljudstvom smisel za žrtve, brez kate-

rega narod ne bo kos preizkušnjam, ki ga čakajo.

Znak notranjega napredka je, da je iskanje in širjenje resnice v Sloveniji dovoljeno, a laž je še vedno na častnem mestu v naši javnosti. O pravici je vedno več govora, a krivice ostajajo v veliki meri neporavnane.

Počasi, nerazumljivo počasi, izginjajo kipi in simboli iz dobe, ko so med nami nasilno uvajali internacionalno utopijo. Nekaterih njenih žrtev se del slovenske javnosti že spominja. Drugi pa, na primer, krivično sojeni kot škof Rožman, general Rupnik, polkovnik Peterlin, predsednika Basaj in Krek ter ostala nepregledna vrsta rojakov, ki so jim „ljudskasodišča“ jemala življenje, dobro ime in svobodo, mnogi padli in pobiti, begunci nasilno oropani domovine, izgnanci pomrli na tujem ter skrite nekrvave žrtve revolucije na slovenskih tleh, vsi ti še nimajo ne mesta ne spomina v mejah naše države.

Govori se o spravi, a pravico enačijo z revanšizmom. Lipasprave je bila posajena, a tudi oskrunjena. Mnogi že javno priznavajo, da je bila revolucija, kijo je zanetila komunistična partija med nami, za narod uničujoča; a jo kljub temu enačijo z bojem za svobodo, tiste pa, ki so spoznali bistvo komunizma že pred pol stoletja in se temu uprli, še vedno krivično prikazujejo kot okupatorjeve sodelavce.

Razveseljivo je, da smo se po stoletjih brezbriznosti le spomnili zmagovitih slovenskih bojev proti Turkom. Težko pa nam je ob misli, da potrebujemo Slovenci toliko časa, predno spoznamo svojo lastno preteklost in pričnemo črpati iz nje ponos. Človek se vpraša, koliko časa bo moralo preteči, predno se bo naš narod pričel zavedati, da je bil eden prvih v Evropi, ki se je politično in vojaško uprl vdoru komunizma.

Zasebna lastnina je priznana, a kdor je v preteklosti kradel iz družbenih žepov, ostaja še vedno bogat in spoštovan. Totalitarizma je konec, a malokdo se upa glasno obsoditi bivši sistem in njegove posledice. Afere motijo ljudstvo, ne ker jih nihče ne razkrije do konca, temveč ker bi njih razčiščenje zahtevalo razmišljanja in prevrednotenja starih mitov. Pometanje pod preprogo se zdi mnogim politična modrost.

Tudi o svetosti življenja je bilo veliko rečenega, a za večino pojem svetosti izgublja svoj večnostni po-

men. Življenje je na videz cenjeno, v resnici pa ga le malo Slovencev res spoštuje. Več kot vojna in revolucija ali katerikoli sovražnik pomore Slovencev leto za letom njih matere, ob soglasju očetov in s pomočjo zdravnikov, pod varstvom slovenskega zakona.

Sloveniji obetajo lepo prihodnost. Vendar nas lahko upravičeno skrbi, ker po dosedanji poti, v nekaj desetletjih ne bo več Slovencev, ki naj bi živeli v čudoviti deželi na sončni strani Alp. Ko najglasnejši narodnjaki očitajoče gledajo na nekaj tisoč beguncev iz juga, pozabljajo, da našega naroda ne ogroža njihova naselitev, marveč praznina, ki jo že pol stoletja na vse mogoče načina ustvarjamo na naši zemlji Slovenci sami.

O čiščenju okolja, vode in zraka, kar je ena od prvenstvenih nalog človeštva, je precej govora. Potreba čiščenja jezika, ki je za naš narodni obstoj življenjskega pomena, pa se zdi, da še ni prodrla v slovensko zavest. Jezik smo stoletja gojili in ostajali živi. Kdaj ga bomo spet očistili tuje navlake?

Načrti in obljube, storjene v preteklem letu, vzbujajo upanje, njih izvajanje pa navdaja z zaskrbljenostjo. Kljub težki realnosti pa je vendar še razlog za zdrav optimizem, kajti vemo, da je življenje močnejše od smrti in resnica bolj trdoživa od laži.

In del naroda, ki živi bodisi ob robu

bodisi raztresen zunaj naše države, kot posamezniki ali v skupnostih Slovenije v svetu? Tudi mi si moramo izprašati vest in zarisati načrte v skladu s stvarnostjo.

Z veseljem in zadovoljstvom gledamo na to, kaj je bilo v preteklosti storjenega na krščanskih in slovenskih temeljih daleč od domovine. Skupnost je rasla in gradila iz zvestobe do naroda, do žrtev revolucije in z zaupanjem v božjo pomoč. A priznati moramo, da ni več vse tako kot naj bi bilo.

Med nas je vdrl val materializma, kateremu se je desetletja slovensko zdomstvo uspešno upiralo. Danes je naša skupnost v marsikaterem pogledu revnejša kot takrat, ko smo jo pričeli graditi z golimi rokami, z navdušenjem in brez pare v žepu.

Ni daleč čas, ko smo delali drug ob drugem, da bi posredovali vrednote mladim, dabi sami lažje vztrajali zvesti rodu in Bogu. Nismo si upali misliti, da bomo dočakali razpad komunističnega sistema v domovini, a verovali smo, da nekoč bo. V tem upanju smo živeli in vzgajali nove rodove.

Dočakali smo. Podrli so se umetni zidovi, ki so nas ločili od domovine. In zdaj, ko je možnost medsebojnega vpliva večja, se zdi, da med nami upada prisotnost vrednot, ki so nas družile vso dobo nasilnega zdomstva. Potrebabo krepkega dela, da površna zunanost ne izpodrine notranje trd-

Ura oddiha na Bledu.

Foto: Lojze REZELJ

nosti, ki je pogoj samostojnega življenja. Kdor ne živi iz lastnih prepričanj za svoje vrednote, kdor pričanja delati le, da se razkazuje drugim, pa četudi so to dobrohotni prijatelji, preneha biti samostojna oseba, subjekt v družbi.

Še je v zdomstvu požrtvovalnih javnih delavcev, tudi iz mlajših rodov. A lahko je opaziti, kako mnogi beže pred vsako odgovornostjo v skupnosti. In niso redki, ki se boje celo odgovornosti ustanoviti družino. Tudi v diaspori bo potrebno vedno znova pričenjati pri temeljih.

Po naših družinah, v zdomstvu kakor v očetnjavi, se bije boj za časno in večno srečo otrok, pa tudi za obstoj slovenstva. Ni iskati druge razlogov za rast ali za upadanje samozvesti, zvestobe, velikodušnosti in požrtvovalnosti. Te vzklijejo, vzbrste ali pa so poteptane v vsaki družini posebej.

Zavest poslanstva v narodu je skozi desetletja nagibala zdomsko skupnost, da se je zavzelo poglobljala v resničnost svoje zgodovine in v globino

katoliške vere. Zdaj niso redki, ki mislijo, da je prešla odgovornost za narodovo rast na ustanove slovenske republike. Usodna zmota! Ustanove lahko dajo življenju oporo, a ga same nimajo in ga zato ne morejo posredovati. Življenje je osebni dar, ki nalaga osebne dolžnosti in naloge. Gojiti ga je treba v sebi, da lahko pomagamo drugim in ga predajamo iz roda v rod. Skušnjava udobne, vase usmerjene pasivnosti predstavlja danes za Slovenijo v svetu verjetno najtežjo preskušnjo.

Kljub temu velika večina Slovencev, ki nismo zapustili domovine prostovoljno, ohranja zvestobo svojemu narodu ter znanim in neznanim žrtvam revolucije. Nastopil pa je čas, ko smo dolžni zvestobo tudi rojakom, ki delajo v domovini na različnih področjih narodnega občestva za poživitev slovenstva in za poglobitev krščanstva. Gre za zavestno usklajanje skupnih naporov.

Razveseljivo je, da se mnogi

vračajo iz dias-pore v domovino, da bi se naužili slovenstva ali celo ostali na domačih tleh. A marsikdo je ob povratku z grenkobo opazil, da rojaki ne vedo, kaj početi z njim. Dobrodošliso v ozkem krogu sorodnikov in prijateljev, drugih ne zanimajo. Za večino smo zdomci že odpisani. Le malokdo v Sloveniji pomisli, da je ta dežela očetnjava tudi izseljencev in njih potomcev ter da bi moral biti maloštevilnemu narodu vsak zaveden ud dragocen.

Kogar so doma sprejeli kot tujca, se po povratku zapre vase. Težko ga

je prepričati, da je Slovenija v svetu še vedno ne le možnost, temveč nujnost, če hoče naš narod preživeti, in da ima njegovo sodelovanje v tej tretji Sloveniji globok in trajen smisel. Prišel bo čas, ko bo postalo jasno vsem zavednim Slovencem na tej in na oni strani meja. Bog daj, da ne bi bilo prepozno.

Kot maloštevilni narod ne smemo posnemati držav, ki izseljence kratko malo odpisujejo. Tako mišljenje kaže na družbeno kratkovidnost in na pomanjkanje vzajemnosti, ki sta za nas Slovence lahko usodni. Narod v svoji državi more in mora črpati dodatnega kisika, za polnejše življenje, iz žarišč svetovne kulture skozi slovenska pljuča na Primorskem, Goriškem, Koroškem pa tudi v zdomstvu. Tisti pa, ki ne živimo v mejah slovenske države, potrebujemo živega stika ter obojestranskega pretakanja oseb in idej z matično domovino. Smo del istega narodnega organizma. Slovenska maloštevilnost ni ovira za našo potencialno univerzalnost. Nepremostljiva ovira naši rasti pa je lahko ozkosrčna zaverovanost posameznih delov vase.

Drug drugemu smo potrebni. Izolacija kateregakoli dela slovenskega občestva pomeni — samomor.

Zadnje čase razpolagamo Slovenci v domovini in po svetu z večjimi političnimi in gospodarskimi sredstvi kakor kdajkoli v zgodovini. A malokdaj smo bili v taki nevarnosti za obstoj, na svojih tleh in na tujih tleh, kakor v dobi, ki se je že pričela. Samostojna država sama na sebi ne more zagotoviti slovenske rasti in preživetja.

Slovenski narod je naša razširjena družina; naša je z vsemi krepostmi in z napakami. Dolžni smo ji ljubezni in pomoč. Čim bolj senčna je slika slovenske realnosti, večja je dolžnost, da sodelujemo pri nalogah, ki čakajo zavedne rojake, kjerkoli po svetu. A ne bodimo črnogledi. Kot že tolikokrat nas mora rešiti zavest, da se delo za Gospodov vinograd, za slovenski vrt, za lastni dom ter za osebno srečo ste-ka v en sam napor. To je napor sodelovanja z Odršenikom in oskrbovanja zaupanih nam dobrin in vrednot.

Vzdržali bomo kot kristjani, in ostali kot narod, z božjo pomočjo. Vendar bi zaman čakali na to pomoč, če ne postajamo s srcem in voljo vsak dan bolj božji sodelavci. To je konkreten delavni načrt ne le za prihodnje leto, temveč do konca naših dni ter do konca časov.

„Škofovi zavodi“ v Šentvidu. Fotografija z julija 1993.

ZAMOLČANA RESNICA

Kdor ne pozna zgodovine Škofovih zavodov, bi ob branju gornje spominske plošče upravičeno sklepal, da je bilo po „osvoboditvi“ konec njihove zlorabe.

In vendar je bilo prav na tem prostoru največje zbirno taborišče razoroženih domobrancev in drugih rojakov, ki niso sprejemali komunistične revolucije, ter za večino od njih tudi zadnja postaja na poti v smrt.

Škofove zavode so uporabljali komunisti po revoluciji kot zapore in mučilnice; za njihovimi zidovi je pod partijsko upravo več tisoč slovenskih mož in žena, fantov in deklet trpelo in mnogi med njimi so dobesedno pomrli od lakote.

Zato plošča, taka kot

je, služi bolj prikrivanju kot odkrivanju zgodovinskih dejstev. Polresnica je bila vedno najbolj priljubljena oblika komunističnih laži.

In koliko je po Sloveniji še vedno podobnih „zgodovinskih“ spomenikov in knjig! Ni čudno, če ljudje še vedno verjamejo v „osvobodilno fronto“ in njene „heroje“, čeprav so pobili ti več Slovencev kot vsi trije okupatorji skupaj!

Resnica vas bo osvobodila...

Škofovi zavodi so bili vrnjeni svojemu prvotnemu namenu šele po 52 letih zlorabe. Plošča kliče po dopolnilu, kjer bo predstavljena vsa njihova zgodovina, od ustanovitve pa do danes.

Spominska plošča, vzdana na pročelju Škofovih zavodov, kot jo lahko vidimo na fotografiji na prejšnji strani (črna plošča na desnem robu, nad glavo neznanca).

Novo leto - svetovni dan miru!

BRANKO ROZMAN

Mir je velika beseda in pomembna vrednota. Kristusov „Blagor mirotvorcem!“ je lahko za slehernika življenjski program. Za mir je treba delati in to na različnih ravneh.

• Najprej gre za mir v človeku. Mir s samim seboj. S svojo vestjo. Z Bogom, čigar glas sestoji. To je tisti Cankarjev neizprosni sodnik v človekovi „skriti kamrici“. V njej se dogajajo velike stvari, saj tega glasu ni mogoče utišati, ko terja odgovor. Gre za pretehtavanja „za“ in „proti“, za izbiro med trenutno koristjo na eni strani in poštenjem na drugi. Koliko kravjih kupčij se v tej celici sklene in koliko hrbtenic zlomi! Človek, ki se je proti npravnim zakonom težko pregrešil, ne najde miru, dokler svojih kršitev ne prizna in škode ne popravi. Tablete za spanje, alkohol, cele noči prižgana luč, iskanje pomoči pri psihiatru — vse to utegne vsaj za silo utišati glas v duši, udušiti ga ne more. Človek, ki je proti človeku močno grešil, ne

najde miru v sebi, pa naj se kaže na zunaj še tako mirnega. Tak človek utegne svoj nemir sejati tudi navzven, med ljudi, in s tem ustvarja spore.

• Potem gre za mir med ljudmi v ožjih skupnostih: v družini in narodu.

— Mir po družinah. Živeti v miru z ljudmi ni lahko. Vsak človek je svet zase in sleherno ustvarjanje sožitja med ljudmi pomeni usklajevanje teh različnih svetov. Tudi če sta dva, ki jima je usojeno živeti skupaj, svetnika, nujno sobivanje ne bo teklo čisto brez napetosti in razhajanj. Edini recept za lepo sožitje je premagovati samoljublje in odpirati se drugemu. To je drugačna beseda za ljubezen do bližnjega. Gre za drugo božjo zapoved, ki je enaka prvi.

— Mir v narodu. V našem narodu ga še ni, še smo razdvojeni. In to nimalo. Tisto, kar nas razdvaja, je naša polpreteklost in iz nje izvirajoče posebne pravice nekaterih oziroma nepopravljene krivice, prizadejane drugim.

Glavni razlog za to, da miru med nami še ni, je, ker vplivne skupine v naši družbi še vedno prikazujejo polpreteklo dogajanje v našem prostoru sponarejanjem resnice. Dokler se bo to dogajalo, miru pri nas ne bo, pa naj to traja ne vem koliko časa. V tem pogledu preteklosti ni dovoljeno pozabiti. Prav nasprotno: kolikor hitreje bomo razgrnili vso resnico, toliko prej bomo lahko zgradili lepo prihodnost.

• Končno gre za mir med narodi. Če se ozremo na dogajanje v Bosni in Hercegovini, je vsaka beseda o lepoti miru med narodi odveč. Kako težko krivdo pred zgodovino in Bogom si jemljejo na vest tisti, ki so odgovorni za tamkajšnja nepojmljiva grozodejstva!

Naj bi se povsod po svetu uresničila Prešernova Zdravljica:

„Žive naj vsi narodi,
ki hrepene dočakat dan,
da, koder sonce hodi,
prepri iz sveta bo pregnan.“

1. januar, dan svetovnega miru. Zelo primeren dan za izpraševanje vesti. In za pravilno ravnanje.

Papež in sedanji trenutek

Pred tedni je razživila svetovno pozornost hkratna objava intervjuja papeža Janeza Pavla II. v nekaterih svetovnih občilih. Ta nastop je presenetil že zato, ker ni v navadi, da bi cerkveni poglavar pristajal na časopisne intervjuje, dal pa je tudi priložnost, da je svetovno javno mnenje prisluhnilo pomembnim vsebinskim točkam papeževih odgovorov. Opazovalci so hlastno iskali razloge za te izjave prav v tem zgodovinskem trenutku in je bilo dosti nekritičnih, če ne tudi zlonamernih podčrtavanj.

Zaradi izredne aktualnosti papeževega ocenjevanja današnjih razmer v svetu je prav, da se seznanimo z njim vsaj v izvlečku.

O dogodkih na območju nekdanje Jugoslavije papež zatrdi, da so Slovenija in druge republike imele vso pravico, da so stopile na pot neodvisnosti. Obžaluje le, da se niso osamosvojile z mirnim sporazumom in da se je ponekod pri tem razdivjal skrajni nacionalizem. Žal mu je tudi, da niso zunanji človekoljubni posegi preprečili vojne. Čeprav je papež sicer proti vojni, vendar sprejema, da je obrambna vojna pravična, ker ima vsak narod pravico, da se brani pred krivičnim napadom. Pripoznava tudi, da je upravičen zunanji poseg, kadar ima namen odvrniti napadalca, ne pa, če ga hoče kaznovati, kot je bilo to v Kuvajtu.

Države prejšnjega vzhodnega bloka, tudi Slovenija, se prizadevajo za „vstop v Evropo“. Papež o tem odgovarja za Poljsko, a velja enako tudi za druge države. „Vstopu“ v Evropo ne nasprotuje, zavrača pa malikovanje takega prizadevanja s pogrežanjem v skrajno liberalno potrošništvo brez vrednot. Treba je sicer „biti v Evropi“, a je treba biti tam s sebi lastnimi vrednotami in ne s slepim sprejemanjem najslabših razvad Zahoda.

Proti komunizmu je papež vedno nastopal v imenu krščanskih, verskih in moralnih načel, v obrambo osebnih pravic, verske svobode in vseh drugih človekovih svoboščin. A na začetku se je mogel komunizem razrasti kot reakcija zoper neobzdrani divji kapitalizem, proti kateremu je nastopil že Leon XIII. z Rerum Novarum. Komunizem je mnoge zaslepil, a jih pozneje razočaral, da so ga

zapustili. Zdaj pa se ponekod komunisti vračajo na oblast. Papež o tem meni, da to ni vračanje komunizma, marveč je odgovor na nezmožnost novih oblasti. To pa ne sme presenečati. Zadnjih petdeset let so bile vse politične ekipe samo komunistične, le komunisti so se lahko učili, kako deluje politika. Tisti, ki se zdaj označujejo s sredino ali desnico, niso bili pripravljeni za prevzem oblasti. Njihova

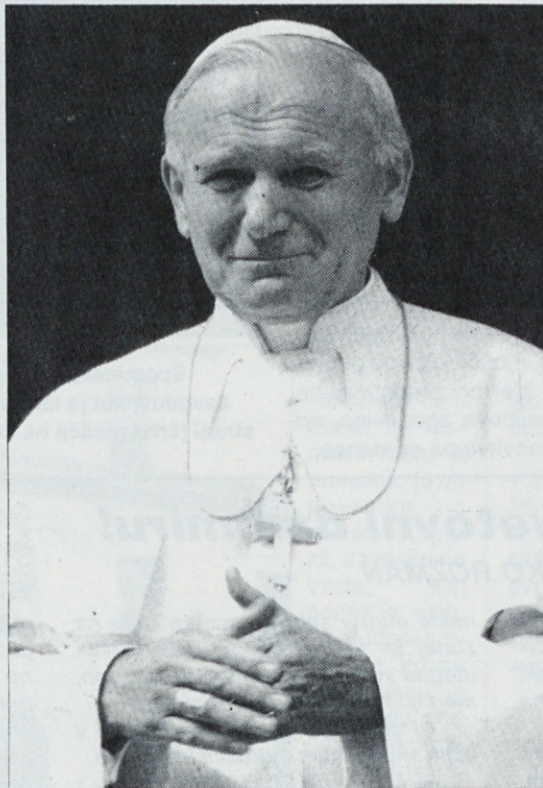
nost. V novem sistemu so zdaj ljudje brez izkušenj, da bi se sami lotevali lastnih dejavnosti. Predvsem niso navajeni prevzemati osebno odgovornost. Hkrati pa so se pojavili povzpethi, ki so znali izkoristiti začetno zmedo in jim je uspelo obogateti največkrat z nepoštenimi sredstvi. Veliko takih je iz prejšnje nomenklature, opozarja papež, in opozarja, da je sploh prehod iz sistema v nov sistem težaven in terja visoko ceno nezaposlenosti in pomanjkanja.

Ljudstvo se je torej znašlo v dvomu, ali ni bilo v komunizmu več prizadevnosti za skupnost, kot jo je v individualističnem kapitalizmu. Da, odgovarja papež, a v tej prizadevnosti je bilo žrtvovanih mnogo drugih vrednot v življenju državljanov.

Papež se potem dotakne vprašanja o spravi. Že ob obisku pribaltskih držav je spričo napetosti med komunisti in opozicijo priporočal, naj ne bo zmagovalcev ne poraženih, vendar je takoj dodal pogoj, da se premagani komunisti zavedo, da morajo zadostiti za svoje pregreške in pokazati znamenja iskrenega spreobrnjenja. Na vprašanje, ali s tem zavrača prenovljene komuniste, papež pritrdi in ponovi, da se morajo komunisti spreobrniti in dati račun o svoji preteklosti. Toda vsi tega nočejo storiti.

O današnjih družbenih in človeških težavah pravi papež, da imajo izvor v iznakaženih pojavih kapitalizma. Kapitalizem sicer ni tak, kot je bil v času Leona XIII. Pod vplivom sindikalnega gibanja je pristal na ukrepe za socialno varnost, vpeljal socialno politiko in se moral podvreči nadzorstvu države in sindikatov. Vendar je ponekod še v „divjem“ stanju, kot je bil v prejšnjem stoletju.

Na vprašanje o sedanjem položaju in prihodnosti Evrope odstre Janez Pavel II. pogled na problematiko, ki bi morala veliko bolj zaposlovati in zavezovati državnike zahodnega sveta. Zdi se, da je po propadu komunizma papež med redkimi vodilnimi osebnostmi, ki se v celoti zavedajo položaja, in je morda prav v tem nagib za intervju, da se namreč poskuša zajeti obširni vzhodni svet. Pred padcem berlinskega zidu, pravi, je zaho-

šibkost je tudi v razdrobljenosti: močni so lahko v opoziciji, ne pa pri ustvarjanju pobudah za uspešno vladanje.

Na časnikarsko vprašanje, ali je bilo torej dobro, da je komunizem propadel, saj se v prej komunističnih deželah več moralni propad, mamilarstvo in prostitucija, papež odgovarja, da je bilo nastopanje proti krivičnemu totalitarnemu sistemu povsem upravičeno. Vendar opozarja, da je celo v socialističnem programu „nekaj zrn resnice“, kot je to omenjal že Leon XIII.: prizadevanje za premagovanje nezaposlenosti, skrb za revne... Vendar je realni socializem, nadaljuje papež, zadušil zasebno pobud-

Do kdaj še manipulacije z gesli?

BRANKO ROZMAN

• „PUSTIMO PRETEKLOST IN GRADIMO PRIHODNOST!“ In inačice: „Nehajte s preštevanjem kosti!“ (Kako „lepe“ morajo biti duše s takšno „pieteto“ do mrtvih!) „Porabimo sile za graditev prihodnosti!“ „Potrebna je vizija!“

Ozadje teh stavkov je jasno: naj se preteklost pozabi, saj utegne odkritje resnične „veličine“ doslej češčenih junakov in njihovih nečednosti njihov sij dodobra zatemniti.

Očiščenje preteklosti je pogoj za graditev naše skupne prihodnosti. To očiščenje naj bi opravili neodvisni zgodovinarji. Teh pa skoraj ni: starejši so obremenjeni s preteklim izkrivljanjem zgodovine, mlajši pa so zastrupljeni od ponarejenega zgodovinopisja. Poleg tega je menda ene in druge ne-kako sram, da bi se lotili podiranja dosedanjih spomenikov — lažnim junakom in začeli postavljati nove resničnim. Naš čas in prostor pač nista očiščena laži in sprejemljiva za resnico.

• „PRI VZPOSTAVITVI PRAVIČNEGA SISTEMA (POLITIČNEGA, SODNEGA, GOSPODARSKEGA) MORA IMETI GLAVNO BESEDO NEODVISNA STROKA.“

V slovenskem prostoru se že ves čas naše mlade demokracije tako kot prej v

enoumju pojavljajo kakor naključno iz nekega nevidnega zakulisja gesla, ki hočejo biti nam vsem obvezujoči kažipot, ki pa so v resnici manipulacija z javnim mnenjem. (Nekaj podobnega se je dogajalo med revolucijo. Kadar je krogla vosovskega zločinca upihnila kakšno pošteno slovensko življenje, je brž vsa slovenska sreja začela ponavljati stavka, ki sta s pojavila nekje iz ozadja: „Nekaj je že moral storiti!“ in „Žrtve morajo biti!“)

Kaj skrivajo v sebi današnja gesla?

• „REVANŠIZEM!“

Ta očitek je ena najbolj nesramnih (— brez sramu) iznajdb v času po enoumju. Prehod iz nedemokracije v demokracijo se je izvršil tako žametno, da se revolucijskim izvajalcem popol-

nega revanšizma po koncu vojne in njihovim dedičem ni skrivil niti las. Sedaj očitajo enak greh svojim žrtvam, kar je cinizem brez primere. Namen te igre je kajpada jasen: že vnaprej se zavarovati pred pravičnimi sodišči.

Ker manipuliranje določenih krogov z resnico ne vodi nikamor, je upravičena zahteva mnogih Slovencev, da naj nepristranska sodišča ugotovijo povzročitelje polpreteklih krivic in zločinov — tako bo narod vedel, kdo je kdo in kaj je kaj.

Tudi ta zahteva je jasna: v enoumju so večino odločujočih mest na vseh odsekih družbe zasedali ljudje, ki so šli v korak z nedemokratsko oblastjo. Zahtevati, naj na vseh družbenih sektorjih odloča predvsem neodvisna stroka, je isto kot zahtevati, da vsa odločilna mesta spet zasedejo (kolikor jih še ne) isti ljudje, ki so nas osrečevali že 45 let. Želijo nas še naprej. Najbrž na veke vekov. Ali kakor smo lahko brali: „...zimzelen politični imena, ki se skozi čas vlečejo kot razkuhani špageti iz italijanskega / mafijskega / lonca“ (Markeš).

Strokovnost ja, a ne samo ta in tudi ne najprej ta: najprej poštenost. Vsakomur, ki je v preteklosti dokazal, da si je s poštenostjo navzkriž, naj bo dohod do višjih mest v upravljanju družbe zabranjen. Brez poštenosti nam je vsem skupaj pot v boljši jutri zaprta.

Nevidne tovarne v ozadju naj pa kar še naprej producirajo zajačajoča gesla. Z rastjo naše demokracije postajajo ta vsak dan bolj prazne pleve. (Družina) ●

Evropa živela brezskrbno, brez problemov je proizvajala in bogatela. Zdaj mora nenadoma gledati proti vzhodu in biti v skrbi o tem, kar se tam dogaja, da se enkrat vse ne zgrudi nanjo. Ob vojni na Balkanu se je evropska skupnost umaknila za svoje meje in ostala nebržna in neučinkovita pri reševanju položaja. Klici Cerkve niso bili uslišani in nedolžni ljudje še vedno trpijo.

Papež je prepričan, da so dežele vzhodne Evrope kljub spremembam, ki jih je vsiljeval komunistični režim, znale ohraniti svojo etnotetnost in jo celo okrepile v boju s proletarskim internacionalizmom, ko so jo komunisti hoteli na vsak način izbrisati. Razredni boj in diktatura proletariata brez domovine

nista izničila narodne zavesti in občutka verske razsežnosti človeka. Nasprotno, ta čut se je še krepil v boju z marksističnim totalitarizmom. Nekatere vrednote so na vzhodu manj razveljavljene in občutek, da je samo v Bogu izvor človekovega dostojanstva, je tam bolj prisoten. Na zahodu je tega občutka manj, vse je bolj posvetno.

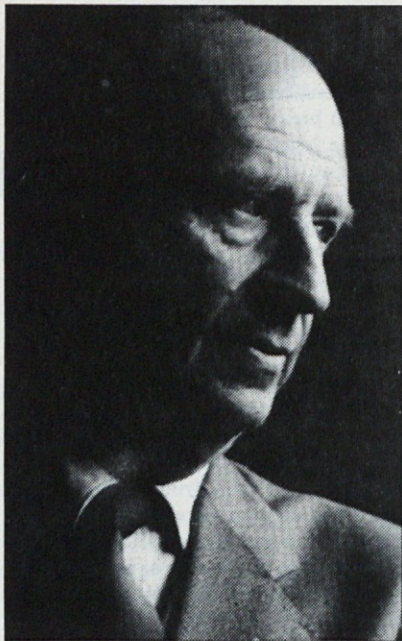
Papež obžaluje, da danes ni vodilnih osebnosti, ki bi imele širok in daljnoviden pogled tudi v duhovni svet, ne samo v politiko in gospodarstvo. Tu ima Cerkve pomembno poslanstvo, a niso vsi pripravljeni, da jo poslušajo.

Na vprašanje, ali priporoča vmesno pot med kapitalizmom in socializmom, papež odgovarja: Misel o tretji poti je

utopična. Na eni strani je bil komunizem, utopija, ki se je v praksi pokazala, da je v njej tragična zmota. Na drugi strani je kapitalizem, ki je po izvedbi in temeljnih načelih sicer sprejemljiv za družbeni nauk Cerkve, ker je v mnogo pogledih skladen z naravnim zakonom. To je učil že prej Leon XIII. Žal pa prihaja do zlorab, krivic, izkoriščanja, nasilja in objestnosti, torej do pojavov surovega kapitalizma, ki ga je treba obsojati.

Ob koncu kliče papež kristjane kot državljane k političnemu delovanju, v katerem naj uveljavljajo svojo vero, prepričanje in družbeno življenje. Naj ne ostajajo zakopani v zasebnost in molk, kamor jih ponekod še vedno silijo!

B. F.

Srečno novo leto!

ZORKO SIMČIČ

Leto za letom si voščimo: „Vesel božič! — Srečno novo leto!“ Toda ali niso dostikrat te naše želje, izrečene sicer vedno s smehljajočim obrazom, bolj folklorna navada kakor pa res premišljena misel?

In vendar je na njih velika, smiselna človekova želja in sta božični in novoletni čas pač samo posebno primerna doba, ko si drug drugemu želimo veselja in sreče.

Opazujemo dogajanja po svetu. Če bi smeli stanje sveta označiti z eno samo besedo, bi ta bila — „žalost“. Stopnišče žalosti, ki gre od malodušja pa vse do obupa. In to se godi samo po „poganskem“ vzhodu ali

po „divji“ Afriki, ampak tudi po „krščanskem“ Zapadu.

Pa še nekaj je značilnega za to našo dobo. Bolj kakor zadnje stoletje je prav v teh letih svet spet zajel val malodušja. Zajema vedno večji del zemeljske oble. Propagatorji malodušja pa niso toliko ljudje, ki bi izrecno in javno širili apatijo, ampak dostikrat bolj zastopniki „filozofije dejstev“, ki se skriva takorekoč pod plaščem „realizma“.

Mar ne beremo, ne slišimo vsak dan:

„Svet propada! Vse gre po zlu. Tako je! To je dejstvo! Bodimo realisti!“ — Ali: „Z družino je konec! Samo pogledimo — vsak dan več razporok! Katoliški zakon je propadel! Saj ne da nam je to všeč, ampak — bodimo realisti — takšna so dejstva!“

In med nami, v naši skupnosti?

„Dejstvo je, da mnogi odpadajo, dejstvo je, da...“

Pa ne samo na duhovnih področjih, tudi na gospodarskih in političnih taka miselnost uničuje veselje do dela, smisel za življenje in rast.

Dejstva, dejstva! — Toda in vrednote? Mar so te izven resničnosti?

Kaj bi si mislili o zdravniku, ki bi „realno stanje“ bolnika imel za dejstvo, pa nič storil? Kaj z duhovnikom, ki se sicer zaveda vseh posledic človekove ranjene narave, pa vendar z vztrajnostjo in upanjem vabi, naj postanemo boljši. (Celo: „Popolni kakor je vaš Oče v nebesih popolni...“) Kaj z gospodarstvenikom, ki bi „sedanje stanje“ vzel za edino „realno situacijo“? Kako sploh delati za javni blagor, če res nimamo pred očmi naših nepopolnih sil, pa vendar dovolj vere in upanja, da sebe in svoje dvigujemo k vrednoti, k normi, ki je sicer morda oddaljena pa vendar vsaj deloma dosegljiva.

Kaj bi bilo z našim narodom — recimo tam pred stoletjem — če bi J. E. Krek tedanje realno stanje vzel kot za edino

„realistično“?

„I, je pač tako... Nemci so gospodarsko močnejši, Judje pa so tudi že od nekdaj jemali visoke obresti... Naši ljudje pa so malodušni, to je dejstvo. Bodimo realisti! No, pa še malo nas je... to... to...“

Predvsem ob božičnem in novoletnem času je doba, ko se naj zamislimo ob tako škodljivi miselnosti.

Arena, božiče, na katerem se giblje resnični kristjan, je teren — upanja. To je teren resničnih izhodišč, zrenja možno dosegljivih sprememb in zboljšanja.

Stanje je eno, in trenutna dejstva so eno; nekaj drugega pa so vrednote, h katerim smo dolžni stremeti. In če se že ustavimo samo ob vrednoti narodnosti — kdo od nas, če ni ravno Slovenec zgolj po priimku, ne ve, ne čuti, da je narodnost vrednota, da je to v nekem smislu „življenje“ in „imetje“?

„Ne boj se, mala čreda!“, velja tudi za naravna področja, kadar sovpadajo z naravnim redom. Vse namreč, kar je dobrega, je od Njega, in vsaka borba, tudi ta na posvetnih področjih, kadar gredo ta v štrc z Njegovim redom, je dobra in ima — Njegovo krite.

Še več: Ima Njegovo pomoč!

Kjer sta upanje in vera, kjer je pogum, je kljub morda sivim ali celo črnim dnevom na mestu — veselje. In samo tam moremo pričakovati vsaj nekoliko sreče.

Novoletna molitev

Zdenka Serajnik

Izprosi, Mati nam Marija,
izprosi mir in blagoslov,
od nas odvrni hudobijo,
daj mnogo dobrih nam sadov,
da zvesto Bogu bi služili,
slavili ga na vekomaj! — Amen

NAMEN APOSTOLATA MOLITVE ZA JANUAR

• **Splošni:** Da bi družine prispevale svoj nenadomesljivi delež k duhovni rasti krščanskih skupnosti in vsega človeštva.

• **Misijski:** Da bi misijonski duh preveval ekumenski dialog in molitev za edinost kristjanov.

• **Slovenski:** Da bi vsi, ki se trudijo za zdravo telo, skrbeli tudi za zdravega duha.

SLOVENSKA OZADJA

ANTON STRES

Slovinci po svetu z velikim zanimanjem spremljajo vse, kar se dogaja v domovini, posebno še, odkar je Slovenija stopila na pot demokracije in postala svobodna in neodvisna, samostojna in suverena država. Marsičesa pa tudi ne razumejo. Pričakovali so, da se bo v Sloveniji z odhodom komunistov z oblasti vse čez noč spremenilo. To so pričakovali tudi številni ljudje v domovini. Kmalu pa se je izkazalo, da to ni mogoče. Prehod iz totalitarne diktature, kjer je z nasiljem vladala partija, v sodobno moderno demokracijo in nenasilno ureditev, gre postopoma. Podobne težave, včasih pa celo večje, imajo tudi druge države, ki so se otrsle komunizma.

Komunisti so težko dali oblast iz rok

Komunisti seveda niso pustili oblasti iz rok iz ljubezni do demokracije ali ker bi se spreobrnili. Oblast so morali pustiti, ker so že nekaj let opažali, da gredo naproti popolnemu porazu, tudi na gospodarskem področju. Rečemo lahko, da je bil svetovni komunizem v težki krizi vse od leta 1968 naprej. Takrat je namreč na Češkoslovaškem komunistični voditelj Dubček uvidel, da je treba nekaj spremeniti, če hoče komunizem preživeti. Nekaj podobnega so v tistem času mislili nekateri slovenski in jugoslovanski komunisti (v Sloveniji npr. S. Kavčič). Vendar se takrat spremembe niso posrečile. Na Češkoslovaško so vdrlí sovjetski vojaki, v Jugoslaviji pa so štiri leta po tem (jeseni 1972) odstranili vse mlade in bolj svobodomiselné komuniste. Vendar se je s tem propadanje komunizma samo zakrilo, ne pa preprečilo. Pot

navzdol se je nadaljevala.

Da je v komunističnih deželah prišlo do sprememb, je zasluga Gorbačova, čeprav so mu kmalu vjati ušle iz rok in so se stvari razpletle veliko huje, kot je pričakoval. On je upal, da bo uspel komunizem popraviti, da bo lahko obstajal še naprej. Vendar mu je treba priznati, da ni posegel po vojaškem nasilju, kot je to storil dobrih dvajset let poprej Brežnjev, ko je vdrl na Češkoslovaško. Komunisti so se torej odločili, da bodo odšli z oblasti, vendar pa so si skušali dobro zavarovati hrbet. Zato so naredili vse, da bi v novih razmerah lahko še naprej obstajali. Še več, da bi v demokraciji, ki so jo skoraj pol stoletja zaničevali in preprečevali, naenkrat izkoristili vse njene prednosti v svojo korist.

Demokracija zahteva poštenje, znanje in sposobnost

Demokracijo lahko primerjamo svobodni tekmovalni igri, kjer imajo vsi udeleženci enake izhodiščne možnosti. Potem je odvisno od sposobnosti vsakega igralca, kako zna igrati in zmagovati

ali izgubljati. Ko se je v Sloveniji začela demokracija, pa ni bilo tako. Po dobrih štiridesetih letih so si komunisti nabrali denarja in izkušenj; na vseh vodilnih mestih v gospodarstvu, državni upravi, policiji, radiu in televiziji, diplomaciji in šolstvu so imeli samo svoje ljudi. Teh ni bilo mogoče čez noč zamenjati, demokracija pa tega tudi ne dela. Zato so bile mlade demokratične stranke v zaostanku za komunisti. Iz tega sledi, da se bodo spremembe uveljavljale počasi in postopoma. Dogajale se bodo v skladu z znanim slovenskim pregovorom, ki pravi: „Kar se Janezek nauči, to Janez zna.“ Naši slovenski Janezi so se pol stoletja učili misliti in delati po komunistično, tudi tisti, ki sicer niso bili komunisti, vendar se jih je prijel marsikatera komunistična navada ali razvada, ne da bi se tega prav dobro zavedali. „Navada pa je železna srajca,“ pravi drug pregovor. Kako je to res, se v pokomunistični Sloveniji vidi zelo dobro.

„Mehek“ prehod v demokracijo

Ko je na prvih demokratičnih volitvah spomladi leta 1990 zmagala koalicija demokratičnih strank, ki se je imenovala Demos, se je odločila, da bo vladala demokratično, brez nasilja in preganjanja komunistov. Mnogi menijo, da je to bilo pametno. Če bi namreč demokratične Demosove stranke začele preganjati komuniste, bi se ti verjetno

leto po tem, ko je jugoslovanska vojska napadla Slovenijo, povezali z njo in bi mogoče danes Slovenija bila še v Jugoslaviji. Ker pa se komunistom v demokraciji Sloveniji ni skrivil noben las na glavi, niso imeli nobenega razloga, da bi se obrnili proti svoji domovini.

Nova Demosova vlada je gotovo imela zelo težko nalogo, da je izpeljala osamosvojitve Slovenije. To je bil takrat prvi cilj in zato si ni smela delati prehudih sovražnikov doma. Iz tega je mogoče razumeti, zakaj je bil naš prehod v demokracijo tako „mehek“, zakaj se tudi nekaterim znanim krivcem in zločincem ni nič hudega zgodilo. Komunistični sovražnik je bil še zelo močan, zaslombo pa je imel v vsej ostali Jugoslaviji — ali „Srboslaviji“, kot smo jo takrat imenovali. Poleg tega pa so bili v koaliciji Demos različne stranke. Ene so bile res zelo protikomunistične. Nekatere pa so bile do komunistov zelo popustljive. Taka je bila predvsem Demokratska stranka, ki je v začetku leta 1992 Demos tudi razbila in omogočila, da si je leva komunistično usmerjena stran spet opomogla.

Nerazsodna in škodljiva razcepljenost

Dosti napak pa je bilo tudi na desni strani. Kar ljudje mislijo in kako sodijo, je v sodobnem svetu v veliki meri odvisno od radia in televizije. Ta dva ustvarjata javno mnenje. Komunisti so zelo skrbno pazili, da so na radiu in televiziji bili samo njihovi zanesljivi ljudje. Prva Demosova vlada je te ljudi pustila na njihovem mestu in ti isti ljudje še danes oblikujejo javno mnenje v Sloveniji. Podobno velja tudi za večino časopisov.

Druga velika, pravzaprav neodpušljiva napaka pa je razcepljenost desnih strank. Dve krščansko usmerjeni stranki nikakor ne moreta priti skupaj. Če pa bi se združili, bi to bila najmočnejša slovenska politična stranka. Ta razdeljenost je mogoče največja sedanja slovenska nesreča, politiki, ki so za to krivi, pa nosijo velikansko politično odgovornost.

Ni razloga za prevelike zaskrbljenosti

Kljub vsem težavam sedanjega trenutka pa je treba reči, da v Sloveniji ne bo nikoli več tako, kot je bilo. Vrnitve v komunizem in v Jugoslavijo ni, čeprav bi nekateri svetovni politiki še vedno hoteli spraviti Jugoslavijo nazaj in skupaj. Pot je samo naprej. Tudi gospodarske težave, ki jih ima Slovenija, niso nič

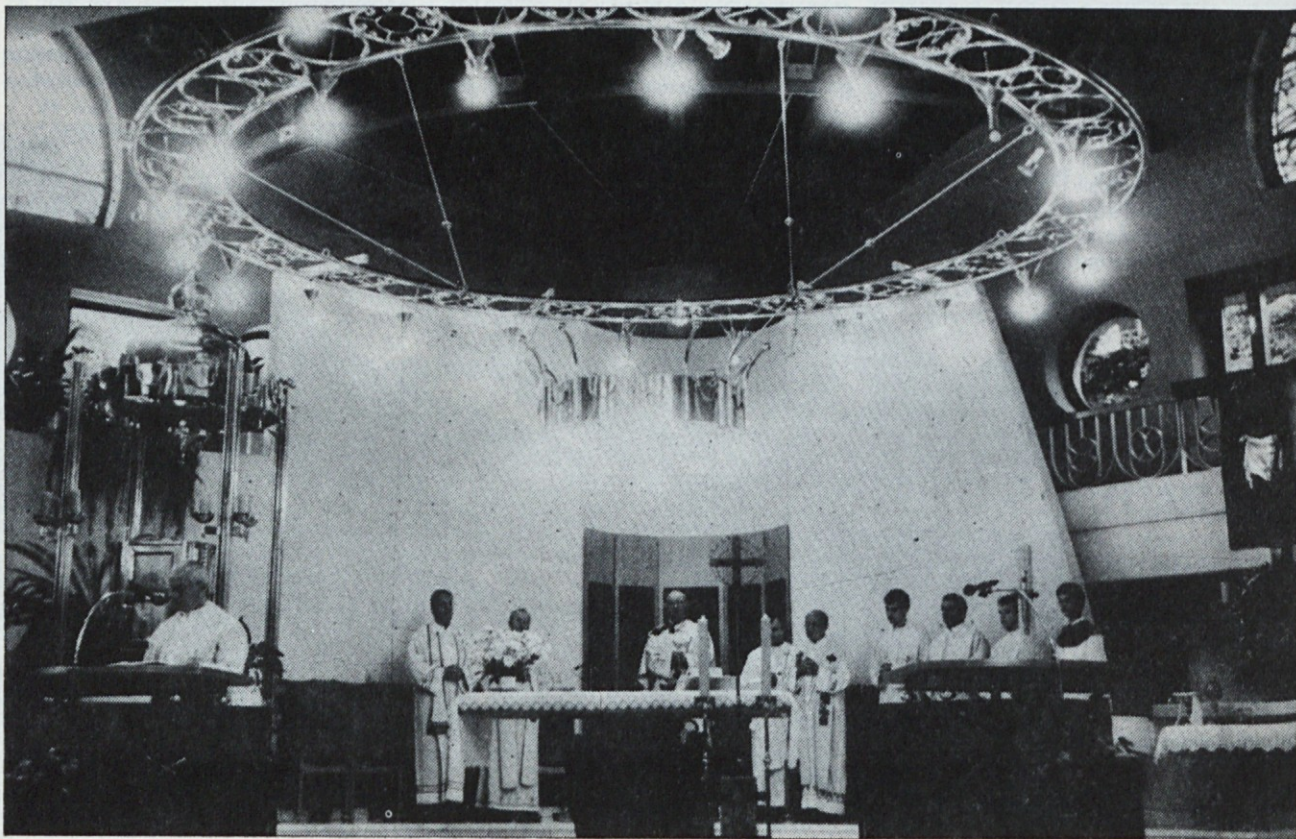
IZ NAŠE KRONIKE

Nova mladinska pevska skupina *Harmoniae* v San Martinu, ki jo vodi Andrej Rezelj, se je prvič predstavila občinstvu v Slovenskem domu 16. oktobra ob gostovanju Tržaškega okteta.

Nove slovenske slikarke Helena Klemenc, Tilka Močnik, Adrijana Omahna in Veronika Sparhakl so razstavljale svoja dela v Slovenski hiši 11. novembra pod okriljem SKA. Uvodne besede je spregovoril arh. Marjan Eiletz.

tako hudo posebnega. Saj jih ima ves svet, zato ni čudno, da jih ima tudi država, ki je šele včeraj postala samostojna in mora vse na novo urediti v svojem gospodarstvu. Največja težava je sedanja slovenska brezposelnost. Računajo, da je v Sloveniji brezposelnih 13,5%. Toda saj jih je tudi v Kanadi okrog 10%, podobno v Italiji in Franciji, v Španiji pa jih je 22% in na Irskem 17%. Zato je treba reči, da položaj v Sloveniji seveda ni takšen, kot bi si ga želeli. Vendar pa tudi ni nobenega razloga za posebno obupavanje, pač pa za delo, da se bo čimprej dvignila splošna narodna kultura in moralna zavest.

15. junija 1993 na Žalah. Maša v cerkvi Sv. Duha za vse žrtve. Berilo bere g. Jože Guštin. Foto: MARIJAN

Misli

k mašnim berilom

na nedelje in praznike v januarju

Praznik božje matere Marije

Sobota, 1. januarja

1. berilo: Blagoslov v božjem imenu (4 Mz 6, 22-27)

Po judovskem mišljenju blagoslov in preklestvo povzročata ali odrešenje ali nesrečo. Klicati Gospodov blagoslov nad nas pomeni klicati njega samega. On sam prihaja k nam. Njegovo delovanje se kaže v njegovem varstvu in vodstvu ter v daru pravega miru in sreče. Samo Bog je gospodar časov in rodov, zato mu zaupamo in izročamo svoj čas.

2. berilo: Bog je poslal svojega Sina, rojenega iz žene (Gal 4, 4-7)

S tem, da je Bog prišel med nas in prevzel našo človeško naravo, smo vsi po njem postali božji posinovljenci. V Jezusovem Duhu Boga kličemo: Oče, naš Oče. V Jezusu smo tudi prejeli obljube večnega življenja. Ali ni to veselje in naloga za leto, ki ga začnemo?

Evangelij: Našli so Marijo, Jožefa in Dete in čez osem dni so mu dali ime Jezus (Lk 2, 16-21)

V prvih dneh Jezusovega življenja se je zgodilo veliko čudnih in nenavadnih stvari. Tudi Jezusova mati Marija ni razumela vsega. Vendar pa zaradi skrivnosnosti oznanil angelov in pastirjev ni zavrgla, ampak jih je „ohranila in premišljevala v svojem srcu“. Kaj vse tudi nas čaka v letu, ki je pred nami! Bomo znali vse to obrniti in pred Bogom in v molitvi premisliti?

Svetovni dan miru

Ker je 1. januar poleg tega, da je praznik božje matere Marije, tudi svetovni dan miru, je prav, da na ta dan, pa tudi sicer, poživimo našo molitev za mir.

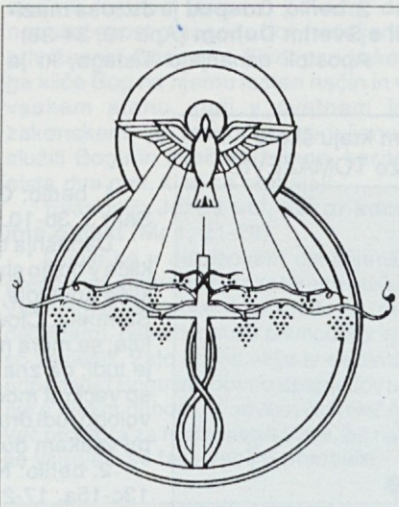
Mir je božji dar. Mogoče ga je doseči, ker se je človeštvo v božjem Sinu, ki je postal človek in umrl na križu, spravilo z Bogom. V Kristusu se srečamo z Očetom, v njem torej postajamo bratje. Znova postajamo ena družina. Mir se ne razglša samo z besedami, je tudi obveza. Rodi se v srcu, ki je premagalo sebičnost, ki

sprejme duha ljubezni, ki živi iz evharistije, zakramenta ljubezni, in medsebojne skupnosti. V evangeliju Jezus blagruje tiste, ki delajo za mir.

2. nedelja po božiču

2. januar

1. berilo: Božja modrost prebiva v izvoljenem ljudstvu (Sir 24, 1-2. 8-12)

Duh Gospodov napolnjuje vso zemljo
— On daje rast in sad mladikam Trte -
Kristusa

Iz Svetega pisma Stare zaveze poznamo lep primer kralja Salomona, ki je Boga prosil za modrost. Ko Sveto pismo našteva darove Svetega Duha, med njimi najde tudi dar modrosti. Modrost je vedno tesno povezana z Bogom, saj Bog „z modrostjo vse ureja“. Kakšna je modrost, ki ureja naše življenje? Je to božja modrost?

2. berilo: Naprej nas je določil za posinovljenje po Jezusu (Ef 1, 3-6. 15-18)

Koliko je ljudi, ki ob Jezusu ostanejo hladni! V njem ne zaznajo vrednote zase in za svoje življenje. In vendar nas je Bog v njem obdaril in nam vse podaril. Pavel je začutil radost in moč Jezusovega odrešenja, zato hvali Boga in prosi Boga, da bi dal duha modrosti tudi Efežanom. Kajti prava modrost se opira na dvoje: spoznava Boga in odkriva

upanje, h kateremu nas Bog kliče.

Evangelij: Beseda se je učlovečila in se naselila med nami (Jn 1, 1-14)

Od Jezusovega rojstva naprej lahko rečemo: Mnogo jih je, ki dosti znajo, dosti jih je, ki mnogo razmišljajo. Toda moder je tisti, ki sprejme Kristusa. Blagor tistim, ki se zanesejo na Boga, ki zaupajo v Jezusa in se dajo voditi Svetemu Duhu. Sprejeti Jezusa in mu zaupati — to je modrost, ki prinaša življenje.

Gospodovo razglasenje ali Sveti Trije kralji

6. januar, v Argentini nezapovedan praznik

Vsa božja razodetja dosežejo višek v Kristusu, saj je že njegovo rojstvo razglasenje odrešenika. Praznik Gospodovega razglasenja - epifanija pa nas še posebej spominja na dejstvo, da se je Bog modrim in po njih vsemu svetu razodel v človeški podobi. Oznanilo tega praznika je: Bog je za vse ljudi in za vse čase nepogrešljivi in nenadomestljivi odrešenik.

Pri nas se ta dan v ljudskem govoru imenuje praznik Sv. Treh kraljev. Izraz trije kralji nam daje bolj nazorno in živo predstavo o daljnih častilcih iz poganskih krajev, ki so prišli molit novorojenega Boga-človeka. Evangelist Matej imenuje te popotnike modre ali mage. Izraz magi pomeni v Svetem pismu isto kakor astrolog ali vedeževalec. Njihova domovina je bila na Vzhodu (Perzija, Babilonija). V 6. stoletju so začeli te modre imenovati kralje, verjetno pod vplivom 71. psalma, 10. in 11. vrstice. Da so bili prav trije kralji, so sklepali po trojnem daru, ki ga omenja evangelist Matej: zlato, kadilo in mira. Legenda iz 7. stoletja pa ve povedati celo njihova imena: Melhior, Baltazar, Gašper.

Danes bi rekli, da so trije kralji prišli iz misijonskih dežel, zato je praznik Treh kraljev misijonski praznik. Cerkev misli na narode, iz katerih so prišli modri. Iz otroškega koledovanja se je ta dan razvil kot otroški misijonski praznik.

1. berilo: Gospodova slava je zaslajala (Iz 60, 1-6)

Kristus je luč za vse narode. Bog želi v Cerkvi, novem Jeruzalemu, zbrati in zveličati vse ljudi. Kakšna naj bo ta Cerkev? Kot pravi drugi vatikanski cerkveni zbor: Cerkev, ki nosi v sebi „veselje in upanje, žalost in tesnobo današnjih ljudi“ (CS 1), saj je poslana k vsem narodom, da jim prinese luč evangelija. Njena odprtost pomeni tudi njeno obogatitev. Vsako zapiravnje

vase, v svoje navade in običaje je samo v škodo posameznika in Cerkve. To so misli, ki se nam ponujajo ob prebiranju današnjega prvega berila.

2. berilo: Zdaj je razodeto, da so pogani sodediči oblube (Ef 3, 2-3a. 5-6)

Kristus je prišel razodet božjo ljubezen vsem ljudem. V šoli Svetega Duha se moramo v to resnico vedno bolj poglobljati in usposabljam za Kristusove poslane, saj morajo vsi zvedeti za to veselo novico.

Evangelij: Z vzhoda smo se prišli poklonit kralju (Mt 2, 1-12)

Bog je modrim z Vzhoda spregovoril s pomočjo pojava neobičajne zvezde na njihovem nebesnem svodu. In modri so ji sledili, medtem ko je postal na božjo besedo že navajeni Izrael gluh in slep za takšna razodetja. Ali ni večkrat tudi s Cerkvijo in verniki podobno? Ali se ne dogaja, da nas morajo večkrat „drugi“ spomniti na to, kar je črno na belem zapisano v našem programu in

naših knjigah? Otresimo se samoza vesti in duhovne lenobe ter vedno iščimo Gospoda!

Praznik Jezusovega krsta

Nedelja, 9. januarja

1. berilo: Glej, moj služabnik, nad katerim imam veselje (Iz 42, 1-4. 6-7)

Prerok Izaija se je zazrl v prihodnost in videl Kristusa-človeka kot božjega služabnika. Samemu Bogu je v veselje človek, ki izpolnjuje svoje življenjsko poslanstvo, saj le tako more ta človek biti srečen. A Bog hoče srečnega človeka, ki edini more osrečevati tudi druge. Takšen človek po božji zamisli je predvsem dober in prizanesljiv in zavzet za pravico in za pomoč drugim.

2. berilo: Gospod je Jezusa mazilil s Svetim Duhom (Apd 10, 34-38)
Apostoli oznanjajo Tistega, ki je

prejel Svetega Duha. Tistega, ki je vse ljudi brez razlike naučil, kaj je pravično, jih spodbudil, da si prizadevajo za mir in resnično svobodo. Jezus je to, kar je oznanjal, tudi izvrševal. V tem smislu je apostol Peter oblikoval prvo katehezo (veroučno uro), ki jo je imel s Kornelijem, rimskim stotnikom.

Evangelij: Nebeški Oče razodene, da je Jezus njegov Sin (Mr 1, 6b-11)

Z Jezusovim krstom v reki Jordan se razodene njegovo dostojanstvo: On je Očetov ljubljani Sin in maziljenec s Svetim Duhom. Po Kristusovem krstu in naročilu bodo postali vsi, ki bodo potopljani v krstno vodo in krščeni v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha, Jezusovi bratje, Očetovi ljubljani otroci in tempelj Svetega Duha. Kako preprosto dejanje in kakšen učinek! Po krstu sveta Trojica prebiva v nas in mi smo potopljani v življenje troedinega Boga. Nikoli se ne bomo dovolj zahvalili za milost svetega Krsta!

Župnijska cerkev v Ponikvi, rojstnem kraju škofa Antona Martina Slomška. Foto: Jože TOMAŽEVIČ

2. navadna nedelja

16. januar

1. berilo: Govori, Gospod, tvoj hlapec poslušaj (1 Sam 3, 3b-10. 19)

Današnja božja beseda nam prikaže način, kako Bog kliče v božjo službo. V evangeliju spremljamo Kristusa, ko kliče apostole, v prvem berilu pa pokliče prvega preroka Samuela. Človek, katerega Bog izbere, da z njim sodeluje, se mora naučiti poslušati božjo besedo. Pomembno je tudi, da zna razločevati božji glas od drugih glasov, ki so večkrat močnejši. Pri tem razločevanju pa imajo svojo vlogo tudi drugi — predvsem starši in duhovniki. Tako je pri vsakem duhovnem poklicu.

2. berilo: Naša telesa so Kristusovi udje (1 Kor 6, 13c-15a. 17-20)

V novembru rajnih duš

Vladimir Kos

*V teh tristo petinšestdesetih dnevih
je nekaj naše bivanjske rasti:
v pomlad rodi se, v svetlih dalj odmevih,
v poletje rastejo polja moči.*

*V jesen se spremenijo, v pot iz listov,
v november rajnih duš s solzô meglâ.
Tedaj sazánka v cvetje belo-čisto
odene mraz adventa, mraz svetâ.*

*Sezánka, sestrice kamelije,
s teboj se bomo časa veselili:
Brezmadežna slavi svoj god spočetja —*

*naš Bog se njenih genov je usmilil!
Iz njih si stkalo celic je imetje
za Božič Sina Božjega Srcê.*

Ne samo apostoli in preroki, ampak vsi, ki so postali udje vstalega Kristusa, so posebna božja lastnina in morajo tako na „svojem telesu“ uresničevati in oznanjati velika božja dela, saj ne pripadajo več sebi, ampak so „bivališče Svetega Duha“. Greh vnaša v človeka (pa tudi v Cerkev, samo eno telo) razdor, kar tudi zmanjšuje njegovo evangelijsko prepričljivost.

Evangelij: Prva dva učenca govorita s Jezusom (Jn 1, 35-42)

Poklic je sad srečanja s Kristusom. Dva učenca Janeza Krstnika sta prepoznala v Jezusu iz Nazareta pravega učitelja. Janez Krstnik ju ni navezal nase, ampak je pokazal njega, katerega naj se okleneta. Jezus ju je povabil k sebi in to srečanje je bilo zanj odločilno. Preprosto in iskreno srečanje z Jezusom je dovolj, da predruža celotno človekovo življenje.

3. navadna nedelja

23. januarja

1. berilo: **Ninivljani se spreobrnejo** (Jona 3, 1-5, 10)

Bog povabi preroka Jona v Ninive, da jih povabi k spreobrnjenju. Potrebnost spreobrnjenja je poudarjena z grožnjo, da bodo v nasprotnem primeru Ninive porušene. Ninivljani so spoznali resnost položaja, verovali so Bogu in setakoj spreobrili. Po človeško rečeno: tudi Bog se je „oddahnil“, saj v njegovi naravi ni pogubljeni in uničevati, ampak ustvarjati in reševati. Ali ne preizkušamo božje dobrote in ne zapravljamo dragocenega časa, ko odlašamo s svojim spreobrnjenjem in poboljšanjem na zadnjo uro devetindesetega dne?

2. berilo: **Podoba tega sveta bo lepša** (1 Kor 7, 29-31)

Opozorilo današnjega 2. berila bi smeli povzeti z besedami našega pesnika: „Dolgost življenja našega je kratka“. In prav zato ne smemo zapravljati tega tako dragocenega časa, da ne bi s pehanjem za stvarmi, ki trajajo kratek čas zemeljskega življenja, zapravili večnih dobrin.

Evangelij: Spokorimo se in verujemo evangeliju (Mr 1, 14-20)

Markov evangelij, ki je nekakšna rdeča nit v tem liturgičnem letu, nam govori o uresničitvi božjega kraljestva v Jezusu Kristusu, za kar pričujejo njegova dela. Bog je privzel človeško uro, da bi človeške ure mogle kazati božji čas. Božje kraljestvo je torej s Kristusovim prihodom med nami. Zato ko on kliče, ni umestno nobeno odlašanje. Resničnost božjega kraljestva so pred zemeljskimi obveznostmi.

4. navadna nedelja

30. januarja

1. berilo: **Bog govori po preroku** (Mz 18, 15-20)

Bog obljubi novega Mojzesa-pre-roka v najbolj vzvišenem pomenu besede. On bo utelešena razlaga Boga. Njega poslušati pomeni poslušati Boga, njega zavračati pomeni zavračati Boga. Zato bo presegel sposobnosti in pooblastila navadnih prerokov. V evangeliju bomo tega preroka spoznali in zvedeli za njegovo ime.

2. berilo: **Neomožena nedeljeno skrb za to, kar je Gospodovega** (1 Kor 7, 32-35)

Ali je Pavel proti zakonskemu stanu? Ne, ampak on živi v luči prihajajočih časov, „ko se ne bodo ženili in ne možile“, ter te čase oznanja. Na svojem lastnem primeru pokaže, da neporočenost omogoča bolj nedeljeno privrženost Gospodu. Sicer pa vsakega kliče Bog na njemu lasten način in v vsakem stanu, tudi v svetnem in zakonskem, je mogoče „nedeljeno“ služiti Bogu in ljubiti bližnjega, ker to nista dve poti, ki bi se razhajali.

Evangelij: Jezus uči, kakor kdor ima oblast (Mr 1, 21-28)

Ljudje so v Jezusovem oznanjenju prepoznali „nov nauk“, iz katerega odseva samozavest, oblast in doslednost (radikalizem), česar v nauku pismoukov niso zasledili. Zato odslej velja le celovita pripadnost Bogu in nobeno spogledovanje s hudim duhom. V novem človeku ni več prostora za hudobnega duha, pa naj se vsiljuje v še tako vabljivi preobleki.

Slom, domačija Slomškovih v Ponikvi. Tu se je rodil Slomšek, knez in škof lavantinski, 26. novembra 1800. Foto: Jože TOMAŽEVIČ

Marija, sveta božja Mati

Zdenka Serajnik

*Z nami, Mati, boš hodila,
Mati večnega Boga,
vsa dobrotna odvrnila
boš od nas napade zla:
naše dneve osvetlila
z milostni boš iz neba.*

*Ti rodila si nam Sina,
da med nami bo ostal,
in njegova nam bližina
kažipot je ves svetel;
božjega Srca toplina
hrani nas, ki je naš Kralj.*

*Dano nam IME njegovo
je na čelo in v srce —
v njem smo bitje čisto novo,
prerojeni smo ljudje;
vsem z njegovim blagoslovom
božji časi se rodé.*

*Našli smo, kar smo iskali,
našli sveti, božji MIR —
in zato naj pesem hvali
Večnega in ga slavi;
Troedinemu dajali
bomo čast do konca dni!
Amen.*

Zakaj pojemo pri bogoslužju?

EDO ŠKULJ

1. Ker petje ustvarja prazničnost. Sicer je vsako bogoslužje praznik, ker pri vsakem bogoslužju slavimo Kristusa, ki je prav zdaj pri bogoslužju navzoč, slavimo njegovo odrešenjsko delovanje, slavimo Božje odrešenje, kolikor je v nas uresničeno, slavimo Božjo ljubezen, medsebojno povezanost in krščansko upanje. Petje pa že po svoji naravi ustvarja in veča prazničnost in slovesnost. Tako veča prazničnost tudi pri bogoslužju. Nikakor pa seveda ne gre samo za zunanjo slovesnost. Petje ustvarja in veča v verniku tudi notranji praznični pristop k bogoslužnemu dogajanju.

2. Ker petje ustvarja bogoslužni zbor, ki ga sestavljajo verniki zbrani pri bogoslužju iz notranjih nagibov vere in ljubezni ter pri bogoslužnih opravilih notranje in osebno sodelujejo. Petje v veliki meri pomaga pri ustvarjanju potrebnega ozračja notranje povezanosti, saj glasba sega globlje v srce kot beseda. Zato petje tako močno združuje in notranje povezuje ljudi. Ker ima pri bogoslužju to združevalno moč, ustvarja petje potrebno edinost, notranjo povezanost, to pomeni, da ustvarja ali vsaj pomaga ustvarjati bogoslužni zbor. Ko pojemo, preraščamo in premagujemo svojo zaprtost in osamljenost, ker s petjem izražamo in posredujemo svoje notranje razpoloženje drugim, obenem pa rastemo in zorimo v sprejemanju drugih.

3. Ker nam petje pomaga k intuitivnemu spoznavanju skrivnosti našega odrešenja, k intuitivnemu spoznavanju nadnaravnih stvarnosti. Tu gre za spoznanje, ki ni samo pojmovno, razumsko, temveč gre za spoznanje, pri katerem so dejavne vse človekove duhovne sposobnosti.

4. Ker je s petjem bogoslužje bolj učinkovito. Odličnosti in pomembnosti petja pri bogoslužju se moremo zavedati le, če smo dojeli, kaj je bogoslužje. Zato nam je vzporedno s pospeševanjem petja nadvse potrebna poglobljena liturgična izobrazba in vzgoja, ki naj nas predvsem uvaja v notranje vsebinsko bogastvo bogoslužja, v bogastvo odrešenjskega dogajanja v bogoslužju.

Trije svetniki v januarju

Sveti Pavel Puščavnik - 15. januar

„Življenje sv. Pavla, prvega puščavnika“ je naslov najstarejšemu poročilu o tem svetniku. Napisal ga je sv. Hieronim kakšnih 30 let po svetnikovi smrti. Po rodnem kraju se Pavel imenuje Tebanski, ker je bil rojen v okolici Teb, nekdanjega glavnega mesta Zgornjega Egipta. Bil je sin premožnih staršev, ki so mu omogočili izobrazbo. V zgodnji mladosti je doživel strahote Decijevega preganjanja kristjanov.

Mladega Pavla je odbrala božja previdnost za nekaj posebnega, zato ga je varovala in skrbno vodila, ko je bežal v puščavo. Nekaj časa je taval po njej, piše Hieronim, da se vrne, brž ko bo zvedel, da je preganjanje ponehalo. Končno je našel ob vzhodu skalne

gore votlino, zaslonjeno z velikim kamnom. Iz skalne razpoke je rasla visoka datteljeva palma, ob njej pa je izvirala studenec. V tej votlini je odslej preživel Pavel 60 let v molitvi in premišljevanju, v odgovori in zatajevanju, ne da bi prišel v stike z ljudmi. Toda čez nekaj let se je palma posušila. Kako se je poslej preživil?

Sam Pavel je malo pred smrtjo povedal Antonu Puščavniku, da mu je dobri Bog pošiljal 60 let krokarja, ki mu je prinašal vsak dan pol hleba kruha kakor nekoč Eliju. Tako je Gospod čudežno skrbel za svojega služabnika, ki je „dočakal 114 let; več ko 90 jih je preživel v puščavi. Da se pa to ne bo zdelo komu neverjetno,“ pravi sv. Hieronim, „kličem za pričo Jezusa in njegove svete angele, da sem videl in še vidim v sirski puščavi menihe, izmed katerih je živel eden 30 let ob samem ječmenovem kruhu in blatni vodi.“

Tako je postal Pavel prvi puščavnik, ki s svojim zgledom vplival na druge, tudi na sv. Antona, ki je obiskal Pavla pred njegovo smrtjo leta 341 in ga tudi pokopal. Sv. Hieronim je slišal zgodbo o Pavlovem življenju od več učencev sv. Antona. Mnogo umetnikov je naslikalo Pavla Puščavnika. Največkrat ga upodabljajo s palmo ali v palmovi obleki: s krokarjem ali dvema levoma, ki mu kopljeta grob.

Sveti Boštjan - 20. januar

O tem mučencu imamo malo zgodovinskih podatkov. Sv. Ambrož je zapisal, da se je rodil v Milanu, mučeništvo pa dosegel v Rimu. Rimski kronist iz leta 354 je zabeležil njegov grob ob Apijski cesti; nad njim je sezidana lepa cerkev. Odkopali so tudi njegov grob, ki s svojo preprosto obliko spodbuja domnevo, da je bil mučen po letu 250.

Po legendi, napisani kmalu po letu 400, je bil Boštjan stotnik cesarske telesne straže. Ko se je začelo preganjanje kristjanov, je obiskoval ječe, v katere je kot častnik dvorne straže imel prost dohod, in v njih tolažil svoje brate po veri in jih osrčeval za poslednji boj. Prijatelji so ga svarili, naj bo previden. Hrabri stotnik je odgovoril: „Ali se sme vojak bati nevarnosti? Če zastavlja

svoje življenje za cesarja, zakaj bi ga ne zastavljal tem bolj za Boga?”

Cesarju Maksimiljanu je rekel:

„Vedno sem prosil Kristusa za tvoje zveličanje. Boga, ki je v nebesih, sem prosil za blagor rimskega cesarstva; nespametno pa se mi zdi moliti bogove, ki so iz kamna.“ Cesar ga je izročil spretnim afriškim strelcem, da bi ga s puščicami počasi umorili. Ga ne zadeli v glavo ali srce, temveč mu zadali kar največ ran. Čeprav je bil s strelci vesposut, je bil vendar samo navidezno mrtev in je potem ob skrbni negi svetniške vdove Irene popolnoma okreval. Šel je sam k cesarju, ki se je ves zavzel: „Kaj nisi ti tisti Boštjan, ki sem ga ukazal prebosti s puščicami?“ Boštjan mu je odgovoril: „Sem. Pa Gospod Jezus mi je vrnil življenje, da ti morem javno očitati, kako po krivici preganjaš kristjane.“ Razsrjen ga je nato cesar dal odvesti v dirkališče in ga tam pobiti.

Sv. Boštjana so začeli že zgodaj častiti kot priprošnjika zoper kužne in nenadne nalezljive bolezni (takšna bolezen naj bi bila kakor skrivaj sprožena puščica!). V zgodnjih stoletjih je bil svetnik prvi zavetnik zoper kugo, pozneje pa skupaj s sv. Rokom, ki je pola-

WILHELM HÜNERMANN

Beg skozi puščavo

Neke noči je imel Jožef nenavadne sanje. Prikazal se mu je angel in rekel:

„Vstani, vzemi dete in njegovo mater in beži v Egipt! Ostani tam, dokler ti ne sporočim, Herod bo namreč dete iskal, da bi ga umoril.“

Tesar je prestrašen skočil z ležišča. Mrzel pot ga je obliil. Ves prepaden je buljil v temo. Hitro je prebudil Marijo, ji povedal, kaj mu je angel naročil, odvezal

goma stopil na njegovo mesto. Zdaj mu je na Slovenskem posvečenih blizu 30 cerkva.

osla in ga urno osedlal.

Ni se še prebudilo jutro nad betlehemskimi griči, ko so že bili na poti. Ubogi, brezdomni begunci, ki so morali vse zapustiti, pregnani še iz tega, že tako skromnega doma, so skozi noč in meglo odhajali proč. Stopili so na brezkončno cesto bede, ne da bi vedeli, kam jih bo pripeljala.

Niso se še dobro oddaljili od Davidovega mesta, ko je Marija otrpnila od strahu. Hrup in obupen jok sta pretrgala nočno tišino. Pod neusmiljenimi udarci sekir so se lomila vrata in zapahi. Potem se je v nastajajoče jutro zarezal krik, en sam presunljivi krik na smrt prestrašenih mater.

Iz Jeruzalema je prispela morilska drhal in izvrševala ukaz pobesnelega kralja. Podivjani krvniki so neusmiljeno vlekli svoje nemočne žrtve iz zibelke, trgali so jih iz rok obupanih mater, zabadali bodala v njihove nežne vratove, v njihova majhna srčca, drobne glavice so razbijali ob pragovih in podbojih.

Iz Jožefovih oči je sevala groza. Pogal je svojo žival. Hitreje! Čim hitreje! Proč od tega mesta, kjer smrt tako neusmiljeno požira neboljena življenja!

Marija je dečka tesno privila k sebi, da ne bi slišal presunljivih krikov nedolžnih žrtev in pretresljivega joka njihovih mater. Marijine smrtno blede ustnice so izgovarjale besede preroka Jeremija:

„Krik se je slišal v Rami, jok in bridko zdihovanje. Rahela je jokala za svojimi otroki in se ni hotela utolažiti, ker jih ni več.“

Krvalo rdeče sonce poletnega jutra je škrlatno zažarelo zadnje meglice. Proti pol dnevu je vročina postala neznosna. Kljub temu so kopita zveste živali neutrudno udarjale po kamniti cesti, kakor da bi žival vedela, da mora rešiti Odrašenika sveta pred morilskim bodalom kralja Heroda.

Le kratek počitek si je sveta družina privoščila pod širokimi vejami terebinte. Približnem vodnjaku so se odžejali, pojedli nekaj grizljajev kruha ter sespet podali naprej ne glede na ubijajočo pripeko. Šele ko je bil Hebron daleč za njimi in se je dan že nagnil, se je Jožef v nekem kanu ob poti dogovoril za prenočišče.

Tujci so radovedno spraševali, od kod

Sveta Neža (Janja) - 21. januar

Častimo jo kot devico in mučenko. Komaj trinajstletno Nežo, hčer plemenitih rimskih staršev, lepo in bogato, je vzljubil in zasnuhil sin cesarskega namestnika Simfronija — tedaj so se v Rimu dekleta zaročala še čisto mlada — a ga je odklonila, ker se je bila zaročila nebeškemu Ženinu. Rekla je: „Da sploh morem ugajati še komu drugemu, to je že razžaljenje za mojega Ženina. On me je prvi izvolil, on me bo imel. Naj umrje telo, ki me dela všečno očem, katerim ne maram ugajati.“ Te besede ji polaga v usta sv. Ambrož. Zato jo je užaljeni ženin baje sam naznanil, da je kristjanka.

Sodnik je zagrozil nedolžni deklici, da bo dal oskruniti njeno deviško čast, kar je bilo zanjo hujša preizkušnja, kakor sama smrt. Junaška deklica mu odvrne: „Kristus ni tako pozabljiv, da bi ne mislil na svojo nevesto in bi dal pogubiti njeno zlato sramežljivost. On stoji čistim ob strani in ne dopusti, da bi jih kdo siloma oropal dragoceni zaklad svetega devišstva. Železo, če hočeš, lahko napojiš z mojo krvjo, mojih udov pa ne boš omadeževal s poželjivostjo!“

Po pripovedi sv. Ambroža, ki njene-ga mučeništva sam ni doživel, ampak je povzel poročila starejših kristjanov, so deklici po dolgem mučenju zaradi neomajne vere v Kristusa z mečem

odsekali glavo. To se je najbrž zgodilo leta 304.

Sveto Nežo upodabljajo z jagnjetom, kar pomeni njeno latinsko ime Agnes. V njej posvečeni rimski baziliki blagoslovljajo na današnji dan dve jagnjeti; iz njune volne stekajo volnene trakove, „palije“, ki jih nosijo nadškofje v znamenje svojega dostojanstva.

„Pogledal sem in glej, na gori Sion je stalo Jagnje in z njim sto štiriinštirideset tisoč tistih, ki so nosili na čelu njegovo ime in ime njegovega Očeta... in peli so novo pesem. Te pesmi pa se ni mogel naučiti nihče razen onih... Ti so deviški. To so tisti, ki spremljajo Jagnje, kamor koli gre“ (Raz 14, 1-4).

so in kam so namenjeni. Jožef je zelo skopo odgovarjal. Zamolčal je tudi vest o moriji, pred katero so po angelovem posredovanju ubežali. Ko pa jim je omenil, da je namenjen v Egipt, so začudeno zmajevali z glavami.

„Si bil že kdaj v puščavi Sur?“ ga je pobaral trgovec z dišavami, ki je zaradi trgovskih poslov veliko potoval. Tesar je odkimal.

„Potem si že daj dopovedati, da je to samomor, če v tem letnem času potuješ v Egipt in še celo, ko imaš s seboj tako nežno ženo z majhnim otrokom!“

„Nimam izbire!“ je Jožef odvrnil pobito.

„Potem vsaj toliko počakaj, da pride kakšna karavana, ki se ji boš lahko priklučil. Tako bo mnogo lažje. Sami skozi puščavo ne boste zdržali!“

„Ne morem čakati!“

Trgovec ga je nezaupljivo premeril.

„Sumljiva se mi zdi tvoja naglica, ko tako hitiš na tuje. Sicer ni videti, da bi ravno ušel izpod vislic in da te preganjajo biriči. Premisli vendar! Tako, posvaril sem te...“

Jožef dolgo ni mogel zaspati. Trgovčeve besede so ga vznemirile. Končno se je ves utrujen potolažil, saj Bog ni rešil svojega Sina pred morilskim bodalom zato, da bi ga zdaj pogubil v puščavi. Težka žalost in skrb pa je legla v njegovo zvesto srce ob misli, da čakajo otroka in njegovo mater brezmejno trpljenje in napori.

Navsezgodaj so že odrinili. Šli so mimo krajev, kjer so nekoč očaki pasli svoje črede. Ko pa je bila za njimi Bersaba, so krenili na staro karavansko pot.

Pokrajina je postajala vedno bolj pustata. Pot je bila res še dovolj vidna, toda zemlja je bila obupno izsušena in le nizko trnje je vztrajalo ob poti. Redko so srečali kakega pastirja, ki jim je pokazal pot do naslednjega vodnjaka.

Petega dne so dosegli „egiptovski potok“, mejno reko. Bili so sicer varni pred Herodovim preganjanjem, toda pretila jim je nova nevarnost — puščava, ki se je v veličastni osamljenosti razprostirala pred njimi.

Jožef je še enkrat natočil v meh vode in se v nekem beduinskem šotoru oskrbel s kruhom in sirom. Potem so se z brodom peljali na nasprotni breg.

Kamorkoli se je sedaj mladi mož ozrl, povsod sta bila le pesek in sonce. Niti najmanjši grm ni oživiljal mrtve puščave. Nikjer vodnjaka, še usmrajene mlakuže ne. Onemogli od žeje so se vlekli naprej. Marija je mislila na Hagaro, na tisto mater, ki je tavalas s svojim sinom po stepi in ga nazadnje obupana položila v vroči pesek ter kriknila v neznosni bolečini: „Ne morem gledati, kako umira moj otrok.“ Tedaj je pred njenimi nogami čudežno pritekel izvir. Tako se je Bog usmilił pregnanega Abrahamovega otroka, toda lastnemu sinu ne pomaga.

Legenda pripoveduje o dobrih angelih, ki prihajajo na pomoč, o dateljevih drevesih, ki so sklonila svoje veje, da bi lačne nasitila, o vodi, ki je čudežno pritekla ob poti.

Resničnost je bila drugačna. Do smrti utrujena se je sveta dvojica opotekala po žarečem pesku. Jožef je moral vleči za seboj onemoglega osla, ki ni mogel več nositi svojega bremena. Prenočili so na prostem pod mrzlimi zvezdami. Neprestano jih je vznemirjalo tuljenje puščavskih šakalov in vreščeci kriki mrhovinarjev.

Jožef si je privoščil en sam požirek tople vode, ki so jo nosili s seboj. Ostalo je dal otroku in njegovi materi.

Z globokim sočutjem in veliko skrbjo je Marija pogledavala na shujšan obrazek svojega sina, ki je tiho ječal na njenih rokah, in prosil nebo, da bi bilo že konec tega trpljenja.

Le redko so naleteli na vodo, okrog katere je navadno raslo borno, skrivenčno grmovje, in vendar so se takšne „oaze“ razveselili, kakor da bi znova našli izgubljeni raj. Vsaj meh so si lahko napolnili z vodo, pa četudi je bila tako umazana, da jim je šlo na bruhanje. Bela okostja tovarnih živali in konj, jastrebov in krokarjev so bila zastrašujoči kažipot.

Cel teden je minil, preden so na pol mrtvi prispeli do prve človeške naselbine.

Revní naseljenci so prestrašeno strmeli v čudne tuje, katerih govorice niso

razumeli. Vzeli so jih pod streho v borni ilovnati koči ter popolnoma onemogle okrepili s kruhom in mlekom. Potem, ko so se iz vsega srca zahvalili Bogu, da so se rešili tega puščavskega pekla, so se na trdi rogoznici Jožef, Marija in otrok pognili v globoko spanje.

Legenda pripoveduje, da se je sveti par naselil v Heliopolisu, nekdanjem Onu. To je bilo mesto, iz katerega je izhajala duhovniška hči Aseneth, žena egiptovskega Jožefa. Domačini še danes kažejo siko moro, kjer naj bi Marija v senci počivala s svojim otrokom.

Jožef ni držal križem rok. Zaposlil se je pri egiptovskem tesarju, da bi z delom preživljal svojo družino.

Kljub privlačni pokrajini ob Nilu, so njegove misli neprestano hrepeneče romale v daljno domovino.

Poletje, pa tudi zimo so preživeli na tujem. Jožefov pogled je pogosto občudoval počival na božjem Sinu, ki je rasel tako kakor vsi drugi otroci, opotekaje skušal napraviti prve korake, nerodno izgovarjal prve besede in mu navdušeno pohitel v objem, ko se je iz delavnice vračal domov. Da, včasih je krušni oče videl v otrokovih temnih očeh globok, nenavaden blesk, kot da bi se skrivnostna vednost skrivala v njegovi majhni glavici.

Neke noči, pomlad se je že razcvetela v živo preprogo pisanega cvetja, je Jožef spet zagledal nebeško prikazen. Angel se mu je prikazal v spanju in rekel:

„Vstani, vzemi otroka in njegovo mater ter pojdi v izraelsko deželo, kajti pomrli so, kateri so mu stregli po življenju.“

Zopet so odrinili na mučno potovanje. Vendar so se tokrat priključili karavani in v njenem varstvu varneje potovali v svojo domovino.

V prenočiščih ob poti so pripovedovali grozne stvari. Stari Herod je bil mrt. V svoji trdnjavi blizu Jerihe je umrl gnusne smrti — črvi so ga živega razžrli. Vendar mu je uspelo okronati svoje življenje še z zadnjimi grozodejstvi.

„Ko so mu tekli že zadnji dnevi,“ pripoveduje neki potnik iz Jeruzalema, „se je začelo šušljati, da je umrl. Tedaj je v Jeruzalemu izbruhnil upor. Mladi ljudje, v glavnem iz Šamarijeve šole, so vdrli v tempelj, strgali tisto prekleto znamenje — rimskega orla z visokih vrat in ga s sekirami razbili. Toda idumejski suženj je še živel. Z orožjem je premagal upornike. Štirideset mladeničev in tudi nekaj pismonikov je dal žive sežgati.“

„Svojega sina Antipatra, ki ga je imel dolgo v ječi, je dal umoriti štiri dni pred svojo smrtjo,“ je pripovedoval drugi. „Ko

Slika dobrega pastirja

STONE ŠTRUKELJ

Na ovitku in na naslovni strani Katekizma je ponatisnjen detalj („logos“) krščanskega nagrobnika iz Domitilinih katakomb v Rimu, s konca 3. stoletja.

To pastirsko podobo pogankega izvora so kristjani uporabljali kot simbol počitka in blaženosti, ki ju duša umrlega najde v večnem življenju.

Podoba nakazuje tudi glavne vidike Katekizma: Kristus dobri pastir, ki s svojo oblastjo (palica) vodi in varuje svoje vernike (ovca), jih privlači z blagoslavno simfonijo resnice (piščal) in jim daje počitek v senci „drevesa življenja“, svojega odrešilnega križa, ki odpira raj.

Lik dobrega pastirja je kot nekakšno razpoznavno znamenje natisnjen v vseh izdajah Katekizma. Znano je, da je sveti oče 8. decembra 1993 uradno predstavil Katekizem v francoskem, italijanskem in španskem jeziku. Doslej je izšla samo še španska in nemška izdaja 17. maja 1993. Vse izdaje imajo tudi štiri barvne slike, ki so odtisnjene na začetku vsakega dela Katekizma.

Presenetljivo je, da so povsod zelo ugodno sprejeli četrto del, ki govori o molitvi. Ta del nagovarja toliko ljudi zato, ker zajema iz takšne duhovne globine izročila in izkustva velikih molitvev, da morejo v njem vsi najti kaj pozitivnega.

je slutil, da je z njim konec, je ukazal privedi v jerihonsko dirkališče najuglednejše moške iz vse dežele. Pobili naj bi jih takoj po njegovi smrti, da bi tako vsi objokovali njegov konec. Ko pa je izdihnil, so takoj izpustili vse zapornike in medtem ko ga je njegova telesna straža z vsem pompom prenesla v Herodium — trdnjavo, ki si jo je zgradil blizu Betlehema, je vse ljudstvo praznovalo dan veselja. „In sedaj?“ vpraša Jožef. „Kdo sedaj vlada v Jeruzalemu?“

„Njegov sin Arhelaj, podlež, nič boljši od svojega očeta! Po vsej Judeji so nemiri. Povsod plamtijo upori. Ne bo dolgo pa bo vsa dežela v plamenih. Kaj bo takrat, ve samo Bog. In kam gre tvoja pot, tujec?“

„V Betlehem!“

„Slabšega mesta si gotovo nisi mogel izbrati, kajti v Davidovem mestu so ljudje besni kot nikjer drugje. Nihče tako smrtno ne sovraži njegovih potomcev kakor

Moralna vprašanja, ki so najbolj občutljiva, so šele na tretjem mestu. Moralni del je pomemben, a je posledica, ni izhodišče. Na prvem mestu je tisto, kar je Bog storil za nas in kar izpovedujemo v veri, kar nam Bog daje v zakramentih kot pomoč za življenje in kot deležnost pri svojem božjem življenju. To je podlaga. Iz tega potem dejansko sledi, da moramo živeti človeka vredno in krščansko.

Najgloblja plast v Katekizmu je najglobljas skrivnost naše vere. Skrivnost svete Trojice. Deležnost pri življenju troednega Boga. Vse, kar verujemo in vse, kar naj bi izvrševali, je naravnano na občestvo z Bogom in med seboj. V tej razsežnosti dobi moralna povsem drugo težo. Npravnost je pot k izpolnjenemu in srečnemu življenju. Vsi smo poklicani

in povabljeni k sreči, ki obstaja v občestvu z Bogom, ki je sam v sebi neizmerna blaženost. Zato je krščansko življenje v svojem jedru osebno prijateljstvo s Kristusom in hoja za njim.

To je tudi sporočilo najnovejše papeževe okrožnice „Veritatis splendor“ (Sijaj resnice), ki je bila objavljena 5. oktobra 1993. Papež se v tej okrožnici pogosto sklicuje na novi Katekizem in poudarja, da človek samo v Kristusu najde „resnico, ki osvobaja“ (Jn 8, 32).

Betlehemčani. Verjetno niti ne veš, da je tam tiran pred letom pobil več kot dva ducata nedolžnih otrok. Govori se, da je hotel umoriti Mesija. To je bil zločin, ki ga lahko stori samo blaznež.“

Jožef je tisti večer legel hudo zaskrbljen. Nameraval se je vrniti v Betlehem, sedaj pa se je bal, da ne bi novi tiran otroka prav tako preganjal kakor njegov oče. In spet je v spanju dobil ukaz, naj gre v Galilejo. Naslednjega dne se je s svojima napotil proti Nazaretu. Prijatelji in sorodniki so jih po tako dolgi odsotnosti srčno veselili sprejeli.

Zvesti Kleofa je pazil na Jožefovo hišo, tako da mu zdaj ni bilo treba takoj iskati novega doma. Neizmerno vesela in s svetim spoštovanjem sta Joahim in Ana vzela v svoje roke božje Dete. Marija in Jožef sta spet lahko mirno opravljala svoje delo. Veselje in sreča njenemu delu pa je bil božji Sin.

MATI TEREZIJA -

misijonarka ljubezni

PAVLINA DOBOVŠKOVA

„Bili smo srečna družina, pri nas je bilo doma veselje, ljubezen in brezskrbno otroštvo. Čeprav nisem hodila v katoliško šolo, mi je družina, pozneje pa župnija, dala zdravo in globoko versko vzgojo,“ je v svojih spominih napisala Ganxha (Gonga) Agneza Bojaxhiu, kasnejša Mati Terezija, misijonarka ljubezni. Rodila se je 27. avgusta 1910 v Skopju, v krščanski družini, ki je postavila temelj njenemu življenju in delu.

Rod Matere Terezije izhaja iz Prizrena. Družina je bila številna in člani so se v glavnem bavili s trgovino. Ni znano, zakaj so se razkropili po svetu — morda so iskali nova tržišča, morda so bila kriva huda turška preganjanja, morda je bila vzrok kolera, ki je sredi prejšnjega stoletja divjala v Prizrenu. Ko je Gongin oče prišel v Skopje, je kmalu kupil hišo, da so otroci imeli lasten dom. Gonga je namreč imela še sestro Ago ter brata Lazarja. Oče Kole, (Nikola) Bojaxhiu je bil trgovec in znan podjetnik. Trgoval je tudi z italijanskimi trgovci, zato je veliko potoval. Poleg trgovine je imel tudi gradbeno podjetje, tako da je zmožgel kupiti več nepremičnin. Otrokom je pripovedoval o krajih in narodih, katere je spoznaval na svojih potovanjih, bil je vesele narave, zelo radodaren in je veliko pomagal potrebnim. Z otroki pa je bil strog. Vsak večer jim je pregledoval domače naloge, jih spraševal, kako so preživeli dan, in jih vedno opominjal, da naj ne pozabijo, čigavi otroci so. S Cerkvijo je imel najboljše odnose. Gongin brat Lazar se spominja: „Naša družina je ostala skozi vse rodove katoliška. Cerkev nas je povezovala in župnik don Zef Ramaj in škadarski nadškof, msgr. Lazar Mjeda, sta bila v naši hiši redna gosti.“

Ko je oče Kole leta 1919 umrl, so bili otroci še majhni. Najstarejša Age je imela 15 let, Lazar 11 in Gonga 9 let. Mati Drana Bojaxhiu je morala prevzeti skrb za hišo in za vzgojo otrok. Bila je delavna žena. Zaposlena je bila noč in dan, da je omogočila otrokom

lepo in mirno otroštvo. Vzgajala jih je s svojim zgledom. Bila je verna in z otroki je vsak večer molila. Opominjala jih je: „Vse vam bom dala, hočem pa, da ste dobri in pridni.“

Tudi za uboge je skrbela in vedno je vsakega lepo in prijazno sprejela. Iz njene hiše ni nihče odšel praznih rok in skoro vsak dan je hranila reveža. bolnike je obiskovala na njihovih domovih, jih umivala, jim očistila bivališče in prinašala hrano. Vse je delala iz prepričanja, da stori Bogu, kar stori svojemu bližnjemu. Otroke je učila: „Kadar delate dobro, storite to tako, kakor da bi vrgli kamen v globoko morje!“ Otroci so se ob materi naučili delati dobro svojemu bližnjemu v potrebi in predvsem Gonga je dobila najlepši zgled dobrosrčnosti in plemenitosti.

Ko so otroci odrasčali, je Age hodila v ekonomsko šolo, Lazar je dobil stipendijo in je nadaljeval študije v

Avstriji, Gonga pa je hodila v gimnazijo. Kot dekletce je imela veliko prijateljic, v šoli je bila najboljša učenka in vsem je rada pomagala. Svoje starše in predstojnike je zelo spoštovala, nikdar jim ni odgovarjala ali rekla „ne“.

Sama pripoveduje, da je bila stara 12 let, ko je prvič zaželela, da bi se posvetila Bogu. Bila pa je še mlada in

je živela v toplem okrilju družine, zato je šest let molila in razmišljala, če jo Bog resnično kliče. Včasih se ji je namreč zdelo, da nima poklica za redovniško življenje. Sedaj je prepričana, da ji je pri odločitvi pomagala „Črnogorska Marija“, h kateri se je zatekala, kadar je imela dvome. Ko je materi povedala, da bo vstopila v samostan in šla v misijone, je Drano zelo prizadelo. Poizkušala se je prepričati, če je hčerina odločitev res božja volja. Veliko je molila, končno se je vdala, rekla je Gongi: „Dobro, hči moja, pojdi! Toda pazi, da boš samo božja, samo Kristusova!“

Leta 1928 je Gonga odšla v samostan. Vstopila je v red „Družbe sester blažene Device Marije“ (lorentinke), ki delajo kot misijonarki v Indiji. Ob slovesu se je na postaji zbralo veliko znancev, sorodnikov in prijateljev. Ko je vlak odpeljal, so vsi jokali — tudi Gonga, čeprav je preje rekla, da ne bo...

Po njenem odhodu je nastala praznina, saj je bila Gonga duša ženskih katoliških društev in cerkvenega zbora. Lepo je namreč pela sopran, sestra Age pa alt.

Iz Zagreba je Gonga prišla na Irsko, v mesto Rathfarnham, blizu Dublina, kjer je matična hiša Družbe lorentskih sester. Učila se je angleščino, dobila obleko kandidatke, prevzela ime Marije Terezije Deteta Jezusa. 1. decembra 1928 je že odpotovala proti Indiji, kamor je dospela 27. decembra. O svojih prvih vtisih v tej deželi takole piše: „Takoj sem opazila, da so boljše oblečeni večinoma Evropejci. Vsi drugi so bili temnopolti v raznih nošah. Okrog hodijo napol goli... Očitno je, da med tem ljudstvom vlada velika revščina. Najbolj so se mi zasmilili ljudje, ki kot

konji tekajo po ulicah, s svojimi vozički... Po cestah, ob ograjah, po prometnih ulicah stanujejo številne družine. Dan in noč živijo pod milim nebom na preprogi, katero so si sami naredili iz palmovih vej, največkrat na golih tleh, vsi so skoraj popolnoma goli... Če bi naši ljudje vse to videli, se ne bi pritoževali nad svojimi težavami, ampak bi Boga hvalili, da jih je tako obilno obdaril... "Takšni so bili prvi vtisi Matere Terezije v novi deželi. Prve redovne obljube je naredila maja leta 1931, nato pa je odšla kot misijonarka v Bengalijo.

Mati Terezija, misijonarka ljubezni! Njenega ogromnega dela ni mogoče opisati, njena ljubezen do bližnjega je neskončna, njena življenjska sila neizčrpna! V sedanji dobi, ko je človeštvo padlo v globoko moralno krizo, nam je Mati Terezija žarišče krščanskih vrednot, ki naj bi bile temelj našemu tostranskemu bivanju. V nešteteih govorih in spisih poudarja pomembnost zdrave, srečne družine za oblikovanje in moralno rast njenih članov. Opominja: „Ljubezen se začne doma in traja doma in tam je nenehno njeno področje. Dom je za vsakogar prvo območje ljubezni, pobožnosti in služenja... Pomoč drugim prihaja iz naših lastnih družin... Matere so srce domačega ognjišča... Dom je tam, kjer je mati. Ona je plamen, ogenj in duša družine.“

Gospodovo razглаšenje

Zdenka Serajnik

Ko Bog se sklene ljudstvom razodeti, nam na obzorju svojo luč prižge, da hrepenenje jo zazna, uzre, srce ji svoje sklenemo odpreti.

Če pot je dolga, nas ne preseneti, saj spremlja nas in váruje skoz svet neskončno Sveti in njegov nasvet nam ravno v dvomih najbolj jasno sveti.

Nihče še LUČI ni sledil zaman: vsakdo dosegel je svoj cilj — Boga, vsakdo se je neskončno vzradoval —

vsakdo je iz zakladov daroval, ki bil prejel jih sam je iz neba: Sinu človekovega počastil je vdan.

BARA REMEC

JURE VOMBERGAR

Bara Remec se uvršča med najbolj poznane in priznane slovenske likovne umetnike — begunce. Umetniško se je oblikovala na zagrebški akademiji in bila že pred vojno priznana umetnica.

Delila je usodo političnih emigrantov. Že od vsega početka je bila zvesta kronistka begunskega življenja v hitrih risbah, kar je kasneje upodobila na svojevrstnih panjskih končnicah. Tudi tragika revolucije je prisotna v mnogih njenih ilustracijah, posebno v knjigah njenega svaka dr. Tineta Debeljaka.

Ko je prišla v Argentino, ni našla

umetniškega navdiha v velemestni puhlosti in frivolnosti Buenos Airesa. Hodila je slikat in risat v nedotaknjeno okolje na sever in jug Argentine, v Tilcaro in Bariloče. Vživela se je v arhaični svet Indijancev, bliže ji je bil kot svet potrošniške zahodne civilizacije. Živela je skromno, navezana le na družino in ozek krog znancev. Zelo samosvoja, neprilagodljiva, ostra v sodbah, kar se tiče umetnosti pa tudi politike. Istočasno pa je bila izredno dobrasrčna in darežljiva, zlasti do Indijancev.

Velikokrat je razstavljala v okviru SKA, bolj malo pa v argentinskih galerijah, o katerih ni imela dobrega mnenja, kot sploh ne o argentinskih umetnikih. Tako je njeno delo poznano skoraj izključno znotraj slovenske skupnosti v Argentini, pa tudi tesno povezano z njenim kulturnim življenjem: ilustracije knjig in programov za prireditve. Bila je pobudnica in duša umetniške šole SKA, vzgojiteljica vrste slovenskih likovnih ustvarjalcev.

Predvsem je poznano njeno slikarsko delo (velika olja, akvareli) ter grafika (risbe, lesorezi in linorezi), manj pa njena mala plastika, oblikovana v keramiki. Poglavlje zase in še neobdelano področje njenega opusa so neštete male risbe in akvareli v velikosti razglednic, katere je darovala svojim sorodnikom in znancem ob raznih priložnostih, prav tako njeni ex-librisi. Kot je bil samosvoj njen ka-

Še vedno živiš tesno z nami

VERA REMEC DEBELJAKOVA

Pred kratkim me je moj dolgoletni, še danes čudovito mladostni devetdesetletnik, bivši ribniški notar g. Alojzij Sonc vprašal: „Gospa, povejte mi, kako ste se vendar vidva našla?“

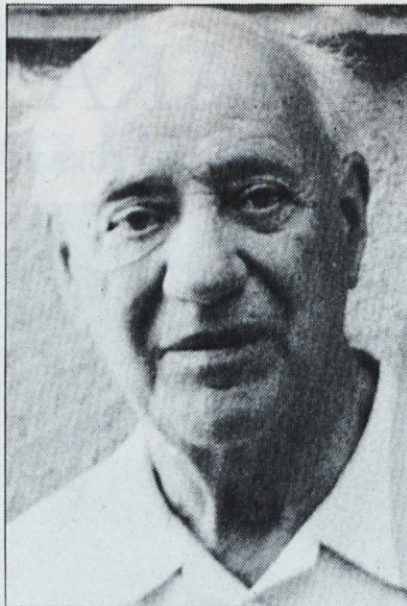
Odgovor mi ni bil težak: Že od rane mladosti sem rada veliko brala, v kar me je uvajala že domača hiša, saj je vsak član družine imel svojo lastno knjižnico. Menda sem to ljubezen in nagnjenost do knjige podzvestno podedovala tudi po svojem starem očetu Francu Remcu, ki je bil — sicer ne literat — eden prvih prevajalcev ruske literature v slovenski jezik.

V dnevnem stiku z ujemem dr. Jožetom Debevcem, ki je stanoval

rakter, je tudi izrazni slog njene umetnosti.

Slovenska hiša v Buenos Airesu ima več njenih stvaritev: v cerkvi Marije Pomagaj na spominski steni upodobljene duše slovenskih žrtev vojne in revolucije ter ideja za vrata tabernaklja z zlatimi rožami in s kamni v sredini, katere je slikarica izbrala v ta namen.

Dolga leta je bila Bara Remec zamolčana v domovini. Šele, ko je Slo-

pri nas, sem bila deležna njegove velike razgledanosti tako v splošni kulturi kakor posebej še v književnosti, in skrbne vzgoje. Ujec je bil duhovnik in gimnazijski profesor, pisec predvsem vzgojnih knjig za

venija postala svobodna, je Bara pristala na razstavo svojih del. Največjo zaslugo za poznanje njenega umetniškega dela v Sloveniji ima dr. Irene Mislej. Pripravila je razstavo ter obširen katalog z esej, življenjepisom in barvnimi prilogi.

Šele sedaj domovina priznava vrednost dela svojih hčera in sinov v zdomstvu in jih postavlja v vrsto slovenskih umetnikov besede in lika.

srednješolce (Vzori in boji, celoletni prispevek „Do zmage“ v Dom in svetu v obliki pism srednješolskemu prijatelju Ivanu (nam poznanemu prof. Ivanu Dolencu, in podobno). Posvetil se je prevodu Dantejeve Božanske komedije, ki jo je kot prvi Slovenec v celoti prevedel v slovenščino, in smo bili domači priča, koliko truda je v to delo vložil. Rad je zbiral okrog sebe mlade študente in jih navduševal za knjižno udejstvovanje. Kot urednik Dom in sveta se je veliko družil z že priznanimi katoliškimi pisatelji, med njimi je bil njegov večkratni gost tudi Tine Debeljak. Vendar sem Tine (njegove vrstnice so ga klicale za Zdravkoto) osebno spoznala šele ob nekem izletu v škofjeloško okolico.

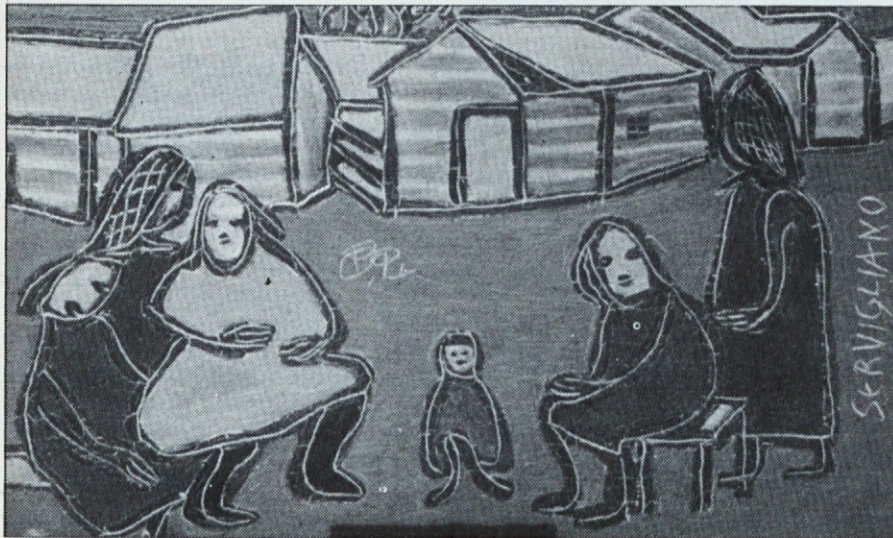
Temu poznanstvu je sledilo potem večkratno srečanje na cesti, velikokrat pa v knjigarni Nove založbe, kjer sem bila zaposlena v knjižnem oddelku. V lokal so pogosto zahajali profesorji z bližnje univerze in študentje, prav tako razni drugi znanstveniki in literati, med njimi tudi Tine. Ob knjigi sva ugotovila, da imava oba ista zanimanja, iste poglede na življenje, oba iz vernih družin. Odločila sva se za skupno življenjsko pot in se — zaročila. V ta čas je vpadel tudi konec njegovega univerzitetnega študija in nastopil je službo v daljni Črni gori kot profesor-suplent. V dveh letih sva se videla samo dvakrat na leto ob praznikih, ob božiču ali veliki noči, in v velikih šolskih počitnicah. Svojo skupno življenjsko pot sva začela z ločitvi-jo.

Ker se je Tine kot slavist želel bolj posvetiti knjižnemu delu (v Niksiću je poučeval le nemščino), je v Ljubljani na Prosvetnem oddelku zaprosil za premestitev in pri tem omenil bližnjo poroko.

Nadzornik, navdušen „Jugoslovancar“ (njegova hčerka je bila baje pozneje važna sodelavka v OF), je ves srečen vprašal, če se bo poročil s Črnogorko? „Oj, kakšni Črnogorci bodo vaši otroci!“ Ko je dobil odgovor, da je nevesta Slovenka in povrh še iz znane klerikalne družine, je utihnil in — prošnja je romala v predal v pozabljenje.

Komaj mesec dni po poroki se je mož moral vrniti v Črno goro zaradi ponavljalnih izpitov, medtem ko bi

Bara Remec, TABORIŠČE SERVIGLIANO.

mu jaz sledila čez mesec dni. Zaradi uboja kralja Aleksandra in negotovosti potovanja se je to zavleklo za dva meseca. Torej nova ločitev!

Kot božični dar mu je tedaj dr. Ivan Ahčin ponudil mesto urednika kulturne rubrike „Slovenca“ — po umrlém g. Golobiču — in Tine je podal ostavko na državno službo, čeprav je medtem položil že vse izpite za rednega profesorja, in sprejel ponujeno mesto, na katerem je ostal 10 let, do svojega odhoda v begunstvo leta 1945.

Ker je v svojih kritikah ločil svoje idejno prepričanje od leposlovnih ocen, je imel večkrat težave z glavnim urednikom pa tudi z ocenjenimi.

V tretjem letu zakona, že ob prvih korakih sinčka Tinčka, je odšel „atek“ skoraj za leto dni na izpopolnjevalni študij na Češko v Prago, da se pripravi na prevzem stolice za slovansko primerjalno književnost na ljubljanski univerzi, kakor ga je v svoje nasledstvo določil dr. Ivan Prijatelj. Ko je med Tinetovo odsotnostjo profesor Prijatelj nepričakovano umrl, je prof. France Kidrič, oče Borisa Kidriča, izbral priliko in tako zasedel stolicu s svojim kandidatom. Tinetu pa zasmehljivo svetoval, naj od tedanjega notranjega ministra dr. Korošca zase izposluje novo stolicu, kar je moj mož seveda odklonil.

Prav na dan prve mobilizacije pred II. svetovno vojno sta se dr.

Kidrič in Tine srečala na Streliški ulici in je tedaj prof. Kidrič z vso ihto zabavljaj in omalovaževal skromne volovske vprege, ki so jih peljali v vojašnico. Vidno je bilo, da se za tem zabavljanjem skriva še nekaj drugega, kar smo pozneje ugotovili, da je bila naloga OF, uničiti ugled tedanje jugoslovanske vojske in jo razbiti.

Čakala nas je nova, še težja ločitev: 5. maja 1945 se je mož preko ježice s kolesom odpeljal proti Trzinu in Ljubelju, družina pa smo se preko Št. Vida umaknili v Škofjo Loko k njegovemu očetu, in se po nekaj dneh vrnili v Ljubljano. Ločitev je Tine silno bridko občutil in je svojo bol izlil v številnih pesmih, ki jih je posvetil svoji družini in deloma izdal v knjigah.

Ni bila to ločitev le od družine, že l. 1941 ob nemškem vpadu na Gorenjsko je izgubil tudi svoje tako ljubljeno rodno mesto — Škofjo Loko, ki je ni nikdar več videl, pa tako pristrčno ljubil. Ostala mu je le v spominu kot svetel lik, h kateremu se je vedno znova vračal. Ob vsakem rojaku, ki ga je v tujem svetu srečal, je njena slika zopet zaživela v vsem žaru, zaživela je njegova mladost; njegove korenine so bile globoko zasidrane v ta nepozabni kraj.

V Argentini je bil zaposlen v mestu Olavarría v cementni tovarni Loma Negra — Črni Kamnitnik.

Ta ga je spominjal na domači kraj, saj je tudi Loka imela in še ima svoj „Kamnitnik“. Posvetil mu je niz lepih črtic iz Kamnitnika. Tudi naša hiša v Haedu je odsev Škofje Loke: Po stenah slike, murali, zemljevidi, loški kruhek z modelom, Loški razgledi... V steno hiše je vzdignil loški grb (delo zeta Jureta Vombergarja). „Jamnikov Tine“ je bil dolga leta v domačem mestu zamolčan, nepoznan, kar ga je zelo bolelo, saj je svoja najlepša mladostna leta žrtvoval delu za njegov dvig. V društvu je osnoval gledališke predstave, oživil uprizoritve „Pasijona“ (tu mu je naslikala in postavila kulise Bara), bil ustanovitelj loškega muzeja. Ob 1000-letnici mesta so njegovo ime zamolčali. Šele tik pred smrtjo so prizadeto mu krivico popravili. Poslali so mu zahvalno pozlačeno plaketo, ki je je bil silno vesel.

Tudi so v novi državi Sloveniji počastili njegov spomin, ko so v reprintu ponatisnili njegovo Črno mašo, mu posvetili celodnevni simpozij in sedaj izdali v reprintu njegov „Poljub“. Tudi v Mariboru so ponatisnili njegove najboljše pesmice pod naslovom „Čolnar iz daljav“.

Oktobra meseca 1993 so naši

Rovte nad Logatcem, 22. avgusta 1993. Slovesno odkritje spomenika žrtvam komunistične revolucije tega kraja v prisotnosti velike množice faranov.

trije mladi glasbeniki (Ani Rode, Luka Debevec in Ivan Vombergar) priredili v njegovem rojstnem kraju v glasbeni dvorani Puštalkega gradu celovečerni solistični koncert.

„Tine Debeltjak se je vrnil v domovino!“

Ganljivo je bilo njegovo razmerje do mojega očeta, ko še ni bilo družine. Zelo sta se razumela. „Tine mi je kot sin,“ je pisal oče mami in meni.

In bil je zvest. Nikdar, tudi v tujini ni pozabil svoje mlade pesniške družine, ki jo je še v Ljubljani zbiral okrog sebe in ji gladil pot na Parnas. Rad se je vseh spominjal, tudi tistih, ki so se njegovim idejam izneverili. Silno je trpel ob žalostni smrti Balantiča. Ko je odhajal v begunstvo, ni napolnil kovčka z brašnom in obleko, temveč predvsem s knjigami (tudi Balantičevo) in rokopisi, da jih obvaruje pred uničenjem prihajajočih tolpa.

Še vedno si je dopisoval s starimi prijatelji, s katerimi je obujal svoja mladostna doživljanja. V njem ni bilo mržnje, zamere, sovraštva. Prenekaterikrat je tudi v javnem delu doživel težke žalitve, vse je odpustil in skušal vedno doseči spravo, pobratenje. Vedno je rad pomagal, če ga je kdo prosil kakšne usluge.

Rad se je zadrževal med preprostimi ljudmi. Kako je pomagal sorjakom staronaseljencem v Olavarriji. Pisal jim je uradne vloge, naslavljal pisma, prenašal pakete, jih zabaval — vedno dovtipen, vesel, z njimi prepeval slovenske pesmi.

Ko je bil prestavljen v glavno pisarno podjetja v prestolnico, je po končani službi rad pohajkoval po buenosaireskih antikvariatih, kjer je prenekaterikrat zasledil kakšno zanimivo knjigo. Tako npr. Prešernove poezije — sredi Buenos Airesa!

Ko je bil v begunstvu še v Rimu, je v rimskem antikvariatu naletel na knjigo s Kongresa Kristusa Kralja v Ljubljani l. 1939, ki so jo tedaj Slovenci

podarili v spomin poljskemu kardinalu Hlondu kot papeževemu odposlancu. Knjiga je vezana v fino belo usnje z rdečimi križci in je verjetno vezana po Plečnikovem načrtu.

Za šport Tine ni bil posebno vnet. Nikdar ga nisem mogla navdušiti za smučanje, rad pa je hodil po hribih, rad plaval (v kar sta ga gotovo vpeljali njegova Selščica in Poljansčica), zelo veliko kolesaril. Bil je tudi navdušen nabiralec gob, pač zopet spomin na loške gozdove.

Imel je tudi svoj „hobby“: rad je mizaril, kar mu je zelo prav prišlo, ko je bilo treba iz navadnih zabojev zbiti pohištvo, police, klopice in podobno. Vse je z navdušenjem in dobro napravil. Le nekaj je pri tem pogrešal: „pong“ (mizarško mizo. „Oh, ko bi imel le pong!“ je vzdihoval.

Naredil si je tudi več metrov dolgo knjižnico, ki jo je natrpal do stropa s knjigami. So same police, pa so vendar dobro nadomestile njegovo ljubljansko, ki so mu jo zaplenili s pohištvo vred, pa do danes še ne vrnil.

Nireprezentativna, vendar nam je v drag spomin nanj, ki v svojih knjigah in delih še vedno živi tesno z nami.

SPOMINSKE PLOŠČE ŽRTVAM KOMUNISTIČNE REVOLUCIJE

V Trbojah: V nedeljo 1. avgusta so postavili ploščo z imeni 13 žrtev iz Trboj, 7 domobrancev in 6 mobilizirancev, padlih v nemški vojni. Ploščo so namestili na steno župnijske cerkve Marije vnebovzete. Pod ploščo je gorelo 48 svečk v spomin na leta, ko so bile te žrtve zamolčane. Maševal je šenčurški župnik in dekan Anton Slabe skupaj z domačim župnikom zlatomašnikom Janezom Ostronichem, ploščo je odkril predsednik odbora za njeno postavitev Janko Ovičaj, govorili so Nace Polajnar, Tine Velikonja, Vitomir Gros in Alojzij Žibert, peli pa so vokalni kvintet Gorenjci in domači mešani cerkveni pevski zbor.

V Rovt nad Logatcem so se v nedeljo 22. avgusta slovesno poklonili spomenu 212 mož in fantov, ki so jih po vojni pomorili komunistični partizani. Pogrebno mašo je s 17 duhovniki vodil kanonik Vrhunc. Načrt za spomenik je naredil arh. France Kvaternik. Spomenik sta odkrila Franc Logar in Ludvik Treven, 2 od 13 preživelih domačinov teharske in šentviške kalvarije. Po vojni so komunisti pobili 90% vseh moških iz vasi. Pri kulturnem programu so peli 4 rovtarski zbori: mešani, moški, ženski in otroški, glavni govornik pa je bil Pavel Kogej.

Plošča z imeni 212 mož in fantov, umorjenih iz Rovt nad Logatcem

Žrtvam iz župnije Device Marije v Polju pri Ljubljani so blagoslovili spominsko ploščo s 83 imeni žrtev v nedeljo 15. avgusta. Ploščo so vzdali na vhodno steno pokopališča. Pogrebno mašo je vodil dekan Anton Rojc z domačim župnikom Antonom Markljem in številnimi drugimi duhovniki. Pel je domači cerkveni mešani zbor. Po obredu simbolnega pokopa in blagoslovitvi spominske plošče je govoril lic. Ivan Korošec iz Argentine, prof. Martin Kranner in drugi.

Velike Lašče so v revoluciji in po njej izgubile kar 211 fantov in mož ter deklet in žena. Pogrebno mašo je v nedeljo 5. avgusta opravil velikolaški rojak litijski dekan Anton Masnik, ki je kot mlad fant preživel grozote teharskega taborišča in povojno ustrahovanje. Svečanost sta pripravila domači župnik Lojze Lamovšek skupaj z organizacijskim odborom za postavitve spominskih plošč. Na samem pokopališču so pokopani že med revolucijo pobiti rojaki, nekateri znani, drugi neznani, med drugimi pobiti ranjenci s Turjaka. V kulturnem delu je spregovorilo več govornikov, pela pa oktet Vasovalci in moški zbor Primož Trubar. Na spomeniku je zapisano: „Dokler bo slovenski človek hodil tod mimo, ne bodo pozabljeni njihova imena in besede, ki so jih izgovarjali v življenju in smrti: Bog — narod — domovina.“

V Begunjah pri Cerknici so imeli mašo zadušnico, simbolični pogreb in blagoslovitev spomenika žrtvam komunizma v nedeljo 29. avgusta. Na spomenik-svetilnik sredi begunskega pokopališča je zapisanih 202 (!) imen iz župnije, ki je pred vojno štela 1276 prebivalcev. Versko opravilo je ob 13 duhovnikov opravil prelat Melhior Golob. Ob spomeniku so govorili domačin Tone Koščak, dr. Tine Velikonja, dr. Stanko Kociper iz Argentine, predsednik begunjske KS Mojmir Jovič, gledališki umetnik Tone Kralj, domačinka Katarina Hiti; s pesmijo pa je sodeloval domači pevski zbor in oktet Tabor. V imenu odbora za postavitve spomenika se je darovalcem zahvalil Ludvik Hren.

50-letnico turjaške tragedije so obhajali na Turjaku v nedeljo 12. septembra. Pogrebno mašo za padle in pobite vaške stražarje, ki so se pred 50 leti predali partizanom, je skupaj s 30 duhovniki vodil nadškof Šuštar. Po maši je bila kulturna prireditev, med katero so

Nadaljevanje na str. 26

Bodimo zvesti svojim koreninam!

LUČKA VOMBERGAR

Iz nagovora na 23. MLADINSKEM DNEVU
v Slomškovem domu 31 oktobra 1993

Vsak človek ima na zemlji dolžnosti, katere mora izpolnjevati. Srečen je v življenju, ko opravlja svoja dela tako, da se drži naravnih življenjskih pravil, ki zahtevajo, da je to delo obrnjeno ne le v lastno korist, ampak tudi v prid drugega; se pravi: Ne sme biti sebično. Pravo delo ima smisel, če je usmerjeno tudi k rasti bližnjega, mora biti konstruktivno, v skladu z našimi sposobnostmi. Rezultati našega dela so nam lahko všeč, lahko smo ponosni nanje, lahko pa tudi ne, toda važno je, da nam pomagajo k rasti naše osebnosti.

Delo v naši slovenski skupnosti je velikokrat predmet nerazumevanja ali kritiziranja, kar zelo boli, ker vsak ve, koliko si je za to prizadeval ali se trudil in boril, da bi uspelo.

Mislím, da smo se preveč navadili soditi vsako stvar samo po končnem rezultatu, ne pa po tem, kar vse to vsebuje.

Pri delu v naši skupnosti je nujno potrebno, da pustimo ob strani svojo sebičnost ali pričakovanje, da bomo od tega imeli kakšen dobiček, drugače bomo razočarani.

Katero koli stvar, ki jo začnemo, jo izpeljemo do konca, opravimo jo resno in

bodimo pri tem solidarni med seboj ter se zavedamo, da to ni izgubljen čas, ampak šola za življenje.

Uspeh ali neuspeh prireditve se ne meri samo po programu, ampak lahko rečemo, da je npr. mladinski dan uspel, če je mladina ob koncu tega dne bolj povezana med seboj, če se je ta prijateljska vez bolj utrdila v teku priprav, ko je bilo treba hoditi na seje, vaje itd. Tudi delo v organizaciji nas združuje in nam daje možnosti, da se spoznavamo med seboj pri tem, ko skupaj rešujemo probleme, izmenjavamo ideje, si pomagamo med seboj.

Toda naše zveze se ne smejo omejiti samo na mladino lastnega doma. Sodelovati moramo tudi z mladino drugih domov ter vso slovensko mladino po Argentini, v Sloveniji, ko imamo zdaj toliko možnosti, pa tudi s slovensko mladino drugod po svetu.

Slovenci moramo biti povezani med seboj, kajti potrebujemo se, potrebujemo drug drugega, ker imamo veliko skupnega: iste korenine, zgodovino, navade, kulturno in versko vzgojo, podobno gledanje na svet.

Kot vsaka rastlina smo tudi mi utemeljeni na koreninah, katere potrebujejo zemljo, da se lahko razvijajo. Naše korenine so bile postavljene v argentinsko zemljo, katera nam je dala vse možnosti razvoja. Torej mi mladi moramo ljubiti svojo domovino Argentino, ne smemo pa pozabiti, da je naš temelj Slovenija, in če bi tega temelja ne bilo, bi tudi nas ne bilo. Duševno ravnotežje je zahteva od nas, da ljubimo tako svojo domovino kot svoj rod. To ni neka politična zahteva, ampak naraven zakon.

Če hočemo, da bi še vedno obstajala naša slovenska skupnost, se moramo zanjo tudi žrtvovati. Pomislímo, da smo mi mladi dediči naše zdomske skupnosti ter vsega požrtvovalnega dela naših prednikov. Prihodnost naših domov, šol, organizacij, slovenskega tiska, je odvisna od nas.

Da bomo lahko vse to izpolnili, moramo še naprej ohranjevati materin jezik ter slovensko zavednost. **BODIMO ZVESTI SVOJIM KORENINAM!**

SPOMINSKE PLOŠČE

S prejšnje strani

odkriji in blagoslovili spominsko ploščo, ki jo je pobitimi branilcem postavila Nova slovenska zaveza. Svečanosti se je udeležilo okrog 2 tisoč ljudi. Spominsko ploščo je odkril dr. Tine Velikonja. V svojem nagovoru je izporočila VOS-a povzel podatke, iz katerih je razvidno, da so po predaji partizani 62 branilcev „likvidirali, 200 jih poslali na prisilno delo, ostale pa poslali v Kočevje v svrhu likvidacije.“ Slovesni govor je imel prof. Justin Stanovnik. Pri maši in spominski prireditvi sta sodelovala cerkveni mešani pevski zbor in moški pevski zbor iz Velikih Lašč. Ob koncu se je pri oltarju zbralo 12 preživelih branilcev Turjaka.

Pri Fari na Blokah je bila spominska slovesnost za žrtve komunizma tudi v nedeljo 12. septembra. Mašo zadušnico je s številnimi duhovniki opravil ljubljanski pomožni škof Kvas. Na ploščo so bila prvič zapisana imena 159 zamolčanih žrtev. Spominski govor je imel domačin dr. Anton Drobnič, državni tožilec. Na srednji plošči je zapisano: „S spoštovanjem in bolečino jih sprejema domači kraj. Dokler bo slo-

venski človek stopal tod mimo, ne bodo pozabljeni njihova imena in besede, ki so jih izgovarjali v življenju in pred smrtjo: Mati — domovina — Bog!“

V župniji Sv. Vid nad Cerknico je bil spominska svečanost v nedeljo 5. septembra. Ob 11 duhovnikih je opravil pogrebno mašo, simbolni pokop in blagoslovil plošče z imeni 138 zamolčanih žrtev nadško fijski kancler Franc Vrhunc. Med žrtvami, ki so jih pobili partizani, sta bila tudi domači župnik Karel Žužek in kaplan ter domobranci kurat Franc Pezdir. 74 domačinov so pobili Italijani, največ zaradi partizanskih izzivanj. Partizani so jih med revolucijo pobili 17, eno osebo so ustrelili domobranci. V revoluciji je padlo 32 partizanov in 20 domobrancev. V internaciji je umrlo 21 ljudi. Ob koncu vojne so partizani pobili 111 neoboroženih domobrancev in civilistov, med njimi 6 deklet. Žrtvam so na pokopališču spregovorili cerkniški župan Janez Okoliš, prof. Pavel Kogej in domačin Jože Rupar. Pela sta domači mešani in moški zbor.

V Črnem Vrhu nad Idrijo je v nedeljo 5. septembra vodil versko opravilo domači župnik Ivan Mozetič skupaj s še 14 duhovniki. Med mašo je govoril Joško Kragelj. Spomenik, ki ga

je zasnoval arh. France Kvaternik, simbolizira odprti cvet, na katerem so izpisana imena padlih in pobitih domobrancev. V kulturnem programu je pel cerkveni pevski zbor, govorili pa so domačin Franci Pivk, predsednik občinske komisije za pojovne žrtve Tomaž Pavšič, Vinko Levstik in dr. Tine Velikonja.

Vrh — Sveti Trije kralji — nad Rovtami: Spominsko slovesnost s pogrebno mašo, simbolnim pogrebom pobitih domobrancev — med revolucijo je bilo ubitih 14, po revoluciji pa pomorjenih 56 domobrancev — je vodil arhidiakon Melhior Golob v nedeljo 12. septembra. Pred vojno je župnija štela 642 prebivalcev, danes jih je le še 324. Sporočilo žrtev: „Ljubite življenje in ne dopustite nikoli več takšnega sovraštva, s katerim smo bili poslani v smrt mi, ki smo ljubili svoj dom in svojo vero.“ Spomenik sta odkrila domačina, preživela zapornika s Teharj Leopold Žust in Jakob Mivšek, na koncu pa je govoril še predstavnik Nove slovenske zaveze prof. Pavle Kogej.

Župnija Sv. Gregor nad Sodražico je postavila spomenik žrtvam komunizma sredi pokopališča pod župnijsko cerkvijo. Po maši zadušnici in simbolnim

Župnija Devica Marija v Polju. 15. avgusta 1993 so postavili spominsko ploščo s 83. imeni žrtev.

Izpolnjena obljuba, dana na dnu brezna

ALOJZIJ GERŽINIČ

FRANCE KOZINA, TEMELJI OSVOBJENJA. Samozaložba. Niagara Falls 1993. Priredba in tisk (Desktop-Laser): Žiga Krištof.

Knjiga je „poskus kritičnega prikaza edine zmagovite, a tajne ofenzive Narodno osvobodilne vojske junija 1945 v Kočevskem Rogu“. Tile so njeni deli: Brezno — Slovenski janičarski jezik — Ofenziva (7 stopenj in zmag) — Epilog.

To je eden izmed treh edinih verodostojnih popisov poboja domobranskih ujetnikov v Kočevskem Rogu. Razen Kozine je božja Previdnost dopustila še Francu Dejaku in Milanu Zajcu, da so prestali te grozote in se napol mrtvi rešili iz brezna. Vsi trije se zavdajo dolžnosti, da sporočajo svetu resnico o tem. Povedali so jo tudi v velikem zgodovinskem delu Nikolaja Tolstoja *The Minister and the Massacres*, London 1986.

Pred pisanjem knjige se je Kozina vprašal: „Ali naj še naprej pišem v starem jeziku, da bi me razumel samo tisti, ki za moja doživetja in moja dokončna spoznanja ob kupu pomorjenih v brezno že zdavnaj vedo? Da bi me ob samem pisanju spet stresla groza? Stari, tradicionalni slovenski jezik je za take primere preveč pesimističen, mrk, grozoten. Nove slovenske generacije ga tudi zaradi tega zavračajo. Nôvi, osvobodilni, janičarski slovenski jezik je popolnoma drugačen. (...) Najgrše strasti nagradi z najplemenitejšimi slovenskimi besedami. Gnoj spreminja v zlato, strahopetne morilce v narodne

heroje. Potuho množičnim morilcem imenuje narodno spravo. Zna pričarati sonce na krvavo stran Alp. Prija janičarskemu rodu Slovencev, ker jih zaziblje v zmagovalje **plemenite Narodnoosvobodilne borbe in Upora proti nacizmu**, ki da sta sama samcata končno premagala ves mogočni Hitlerjev vojaški stroj, ga mimogrede vrgla iz Slovenije in na ta način ves slovenski narod navdala z zavestjo **samoosvoboditelja**.“ (20).

Operacije komunistične vojske pred 48 leti na Kočevskem so neizmerno daleč pod gladino človeškosti. Zamisli in dejanja navdihuje komunizmu tisti, „ki je bil že od začetka ubijalec in ni obstal v resnici, ker resnice ni v njem. Kadar govori laž, govori iz svojega, ker je lažnik in oče laži.“

Ali se je v svetovni zgodovini zgodilo kaj tako strašnega, kot je bila „likvidacija“ enega procenta slovenskega prebivalstva? Ali je kje in kdaj zmagoviti sovražnik dolge dneve in noči izročene mučil z neodjenljivim sovraštvom, ki mu je ukazoval najhujše postopke, kot bi se jih človek mogel posluževati le do brezdušnih stvari? Vladal je brezmejen sadizem. In to nad rojaki, nad brati iste krvi, nad sovaščani, someščani, nad sosedmi in součenci. Takega mučitelja in ubijalca predstavi pisec pred breznom: „Premeri me z očmi od nog do glave, toda ne trene z očmi niti se ne izda, da sva stara znanca. (...) Glej me v oči in odgovarjaj! Kako se pišeš? (...) Izpraševanje mora biti del te Satanove orgije, tega obreda, o katerem je dose-

daj pri partizanih tolikokrat sanjal. Saj je v njem višek, najvišji užitek in najvišji cilj Narodno osvobodilne borbe. Slast in strast pištole v roki, z zavestjo najvišje oblasti nad življenjem in smrtjo; izmučeni obrazi nekoč strah vzbujajočih, sedaj prisiljeno ubogljivih in onemoglih sovražnikov; (...) strelji, hrup podajačev in Špalirne brane — vse to je tudi njemu triumfalna koračnica osvobojenja (...) Ima ga, da bi po dvakrat, trikrat ustrelil v vsak tilnik.“ (61/1).

Poletje 1941-45 je bilo smrtno nevarno. Rdeče tolpe so bile pravi apokaliptični jezdec. Zdrave narodne sile so z vaškimi stražami, nato z domobranci reševale slovenske duhovne in tvarne vrednote. Zahodni svet, okužen s komunističnimi idejami in preprežen z rdečimi mrežami, nas je zavrzel.

Tako je prišel maj, je prišel junij 1945. Partija je kot najhujši sovražnik katoliškega slovenskega naroda izvršila in nebo vpjioče hudodelstvo in si s tem zagotovila izvedbo starega načrta; okupacijo Slovenije in neomejeno oblast. Zadeva jo najostrejša obsodba zgodovine. Takó jo mora obsoditi tudi slovenski narod. Obsodbo ji izrekajo že tudi njeni preliščeni sodelavci, kolikor se jim jasni um in jim vest kaže resničnost. Nekdanji partizan Bojan Štih je nekaj pred smrtjo priznal: „Zdaj trpim zaradi svojih dejanj v preteklosti. Pa ne zato, ker sem jih storil, marveč zategadelj, ker so sile, ki so nad menoj in nad nami, izkoristile naša mladinska in bojovniška dejanja v svojo oblastniško korist. Zato zardevam od sramu. (...) Živim v deželi mrtvih ljudi. Njihova smrt se mi razkriva v človeški preplašenosti, izgubljenosti, v strahu, predvsem pa v občutku, kako strašno smo bili vsi skupaj prevarani in ogoljufani.“ (Poraz ob

Dalje na strani 30

pokopom žrtev je spomenik blagoslovil ribniški župnik in dekan Maks Ipavec. Na spomeniku je poleg imen 68 žrtev iz 25 vasi in zaselkov napis: „Tukaj so vklesana imena slemenskih mož in fantov, ki so se odločno uprli nasilju komunizma in stopili v domobranske vrste ter darovali svoja mlada življenja za vero, dom in domovino. Slemena tožijo za vami, ki krutost je človeška pognala vas v grob prerani. Oče, odpusti, kakor tudi mi odpustčamo.“ Govorila sta domačin Janez Oblak in dr. Tine Velikonja.

V Škocjanu pri Turjaku so blagoslovili spominsko ploščo, na kateri je

zapisanih 88 imen mož in fantov iz Škocjana in okoliških vasi, v nedeljo 19. septembra. Spominsko slovesnost je vodil arhidiakon Franci Vrhunc. Med žrtvami je bil tudi domači župnik in 4 bogoslovci.

V Tomišlju pod Krimom je v nedeljo 26. septembra vodil mašo zadušnico in simbolni pogreb domobrancev višji predstojnik slovenskih salezijancev Stanislav Hočevár. Na spominski plošči so imena pobitih: 22 iz Vrbljenja, 20 iz Strahomerja, 15 iz Tomišlja in 7 iz Bresta. Poleg recitala in petja fantovskega okteta je imel daljši nagovor Jože Pavlič.

Za žrtve komunizma iz Notranjih goricin Plčnice je bila maša zadušnica, simbolni pogreb in blagoslovitev spomenika v nedeljo 3. oktobra. Somaševanje je vodil dr. Ivan Merlak, govorili so v spomin 43 žrtvam Urška Popit, prof. Pavel Kogej, Stanislav Klep, France Perme, Jože Sojer, recitala sta Bogdan Francelj in Mojca Novak, pel pa je tržiški kvintet.

Slovenski tednik *Družina* je letos do konca septembra objavil zapise o takih slovesnostih iz 45 krajev in skupni seštevek žrtev je presegel število pet tisoč!

Slovenski mučenec LOJZE GROZDE

ANTON STRLE

IX. „O, dela je mnogo!“

Čestehoteli videti Grozdeta v ognju navdušenja, stega morali vprašati glede potrebnosti Katoliške akcije in glede njenih nalog, pa v zvezi s tem še o ljubezni do domovine. — Ako vam je npr. opisoval moralne razmere v svojem domačem vinorodnem kraju, ki ga je zelo ljubil, a videl tudi ljudske napake; če je pogovor nanesele na literaturo, gledališče in kino, na razmere med dijaštvom in delavstvom, vam je ob koncu prav gotovo prešel na apostolat, ki ga naj opravlja Katoliška akcija: „Velikanske naloge imamo pred seboj! Le Katoliška akcija bo to zmogla! Delavec med delavci, kmet med kmeti, dijak med dijaki!“ se je razvnel. — V svojih zadnjih velikih počitnicah, po sedmi šoli, je dalje časa delal na železniški

progi pri Brezovici in pri Borovnici. Z žalostjo je pripovedoval: „Kako versko mlačni in nravno pokvarjeni so mnogi mladi ljudje! Joj, to nas čaka dela! Kakšne nazore imajo! Nič ni čudnega, če je potem tudi njihovo življenje tako, da se Bog usmili! Silne naloge ima katoliška akcija... Kaj nam pomaga, če imamo samo veliko pripadnikov, ki so „naši“, a so v svoji notranjosti pravi pogani. Treba bo organizirati, ker se zlasti mlad človek, ako je v teh današnjih zmedah osamljen, skoraj gotovo izgubi. Delati bomo morali za notranjo prenovitev, moliti in se žrtvovati!“

In ni ostalo pri lepih besedah. Kako ti je znal Lojze vsak čas izrabit za apostolat! Tudi šolski študij! Kakor mu narodnostna zavednost ni bila le beseda ali čustvo brez sadu, tako je bilo tudi z

njegovim navdušenjem pri apostolatu, povezanim tesno z ljubeznijo do naroda. — Glede ljubezni do naroda je že kot četrtošolec pisal v Izviru: „Mnogo jih je, morda tudi med nami, ki mnogo govore o narodu, domovini, ne store pa ničesar. Pojdi danes sam vase, moj brat, in si odkrito odgovori: Koliko sem doslej storil za narod? Ali sem že kdaj molil zanj? Ali študiram zato, da bom lahko kdaj s svojim znanjem narodu koristil?... Ti, ki govoriš in kričiš, da ljubiš narod in domovino, odgovori si, ali kaj delaš zanj! Najbrž nič. Torej lažeš, ko kričiš; kajti besede brez dejanj narodu nič ne koristijo. Fantje, z dejanji potrdimo svojo ljubezen do naroda! Naj nas ne straši to, da nas je malo! Dokler hočemo, živimo.“

Najgloblji nagib za svojo gorečnost je Lojze izrazil, ko je zadnji mesec svojega življenja med drugim dejal na kongregacijski akademiji na praznik Brezmadežne: „Iz usmiljenja do ubogih, ki nimajo kruha, in še bolj ubogih, ki nimajo Boga, iz usmiljenja do obojih dajmo svoje mlade moči na razpolago Cerkvi, da te uboge rešimo in jih pripeljemo h Kristusu in v novo, lepšo prihodnost!“

Ena od točk programa na proslavi v čast Jezusu Kristusu, kralju vesoljstva, 21. novembra 1993 v Slovenski hiši.

Foto: Marko VOMBERGAR

Kdor ima v resnici tako usmiljenje do bližnjega, ne more držati rok križem in brezbrizno gledati, kako se okoli njega pogubljajo množice.

K vnemi za delo v Katoliški akciji je navduševal tudi sočlane. „Bilo je v višjih razredih,“ piše njegov tovariš; „velikokrat me je spraševal, kako je kaj s Katoliško akcijo, ali kaj delam pri njej. To je postal sčasoma kar njegov pozdrav, da sem bil včasih že jezen. Če sem pokazal, da mi ni mnogo do dela, me je začel navduševati, opominjati in tudi karati... Nekoč sem se z njim sprehajal; kakor po navadi me je tudi sedaj začel opominjati in spraševati, ali kaj delam pri Katoliški akciji. „I, kaj naj pa delam!“ sem rekel.

„O, dela je mnogo! Treba je delati na sebi, truditi se, da postaja človek boljši. Moliti, odpravljati lastne napake...“ In še je govoril, kako je treba z zgledom in besedo vplivati na tovariše... Jaz ga gledam osuplo. „Pa kaj mi pridigaš, saj to vedno slišim s prižnice. To spada v cerkev, ne pa na dvorišče!“ — „O prijatelj, mi je odgovoril, „danes je treba praktičnega krščanstva. Danes ne spadajo take besede le v cerkev, ampak jih bomo morali širiti povsod. Treba bo izrabiti vsako priložnost, da pridobimo svet zopet za Kristusa.“

Lojzetova pota v šolo in iz šole zdaj po večini niso bila samo za zabavo, marveč jih je izrabil za apostolat. To je delal povsem neprisluseno, tako da se je v resnici videlo, kako navdušen je bil za stvar, za katero je delal, in kako je prepričan o njeni resničnosti in vrednosti. Pobijal je predsodke zoper Katoliško akcijo in dokazoval potrebnost in dolžnost laiškega apostolata, branil papeža in škofa, delal za dober tisk in svaril pred slabimi knjigami, pridobival za pogostno sv. obhajilo. Dobro je vedel, da bistveno delo Katoliške akcije še daleč ni v zunanjih nastopih, zborovanjih ali manifestacijah. Stalno je imel pred očmi to, kar je o žosistih pisal kanonik Cardijn: „Resnična žosistovska organizacija je v intimnem razgovoru, ko gre beseda od srca do srca, v tihi požrtvovalnosti, v skriti žrtvi borca, ki — kadar teče za ovčico — ne pozna razdalj ne trudov ne ovir, in to često po dolgih in mukopolnih delovnih dneh.“

Če je šlo za pridobivanje novih članov Katoliške akcije, je na Lojzeta prišel skoraj gotovo vselej najtrši oreh. Za to delo se je vselej že dalj časa prej pripravljaj z molitvijo, šele potem se je naloge lotil.

„Že v četrthi šoli so me začeli pridobivati za Katoliško akcijo,“ pripoveduje Lojzetov tovariš. „Trdovratno sem

se upiral. Nekaj sem imel predsodkov, ker sem že zelo zgodaj slišal nekatere očitke zoper njo. Včasih se taki očitki neizbrisno zajedo v spomin in skozi lečo enega samega očitka, ki si ga moram da kje pobral kot prvošolček pri starejših tovariših, gledaš delo Katoliške akcije in seveda vidiš vse slabo, same napake in zaletavosti... V meni je odločala tudi želja, da zaradi ljube brezdelnosti in lagodnosti ostane rajši sam. Nisem in nisem se dal pregovoriti.

Dolgo časa so me mikastili. Nazadnje se je v peti šoli name spravil Grozde, ki se mi je začel pridruževati na poti v šolo. Začel je tam, kjer so prejšnji nehali. Ko sem se izgovarjal na kongregacijo, je Lojze razjasnil, da tukaj ne velja: ali v kongregacijo ali v Katoliško akcijo. Govoril je tako prepričevalno, da mu nič drugega nisem mogel reči, kakor da je stvar sicer dobra in potrebna, a da mene vendar ne bo zraven. — Lojzeta ta odgovor prav nič ni vznemljil; prijazno se je poslovil: „Dobro, le premisli! Se pa še drugič kaj pomeniva! Bog živi“ je pozdravil in z urno kretnjo segel po svoji večni modri baretki.

Kmalu potem se mi je na potu spet pridružil in mi po kratkem, šaljivem uvodu začel spet izpodbijati pomisleke. Jaz pa se mu nisem dal ugnati. Tako se me je skoraj pol leta obzirno in prijateljsko večkrat loteval z vztrajnostjo, ki pa ni bila nikakršna vsiljivost. Končno je iztisnil iz mene odgovor: „Sem prelen za to!“ — Pri tem je odnehal. Še vedno sem je pridruževal, azdaj se pogovarjal o povsem navadnih stvareh. Dolgo časa sem že mislil, da je pri meni že končal in da me bo pustil v moji zaspanosti lepo pri miru. Kar se mi na poti iz šole tam pri mesarskih stojnicah nalahno zasopel spet pridruži in kar brez uvida začne: „No, no, France, ali si še vedno tako len? Si se v tem času že kaj odpoval lenobi?“ me hudomušno pogleda in se zasmeje, da so se branjeveke radovedno ozirale za nama, kaj neki imava. — Njegova prostodušnost mi je vzela vso odpornost. Le bolj zaradi lepšega sem dejal: „Veš, posebnega napredka še ni.“ — Nekaj minut sem se še dajal majati, potem pa sem pristal na pristop. Lojze mi je sedaj odkrival življenje, ki je zelo pestro in zanimivo, čeprav na zunaj res ni kaj posebnega opaziti. Na voglu, kjer naj bi se razšla, sva še nekoliko postala. Rad bi ga še marsikaj vprašal, a opravičil se je, da ne sme kršiti hišnega reda. — „Bog živi, Francelj!“ Veselo je zamahnil z desnico in odhitel v Marijanišče k večerji.“

Zopet drugi sošolec piše: „Ko sem

se v sedmi šoli pobliže seznanil z Lojzetom, sem ga imel vedno rajši in sem se pogosto družil z njim. Kmalu me je začel navduševati za ideje Katoliške akcije in mi o tem pogosto ali po ovinkih ali pa naravnost govoriti. Težko mi je bilo reči ne, a k mladem nisem hotel in sem mu odrekel. — Toda kljub temu sva bila še vedno dobra prijatelja in jaz sem ga še bolj občudoval, ko sem videl, kako navdušeno in kako nesebično se trudi za lepo stvar.“

Ako kljub vsemu delu in molitvi njemu ali komu drugemu pridobivanje ni hotelo uspeti, je mirno dejal: „Če je božja volja, da k nam pride, bo že prišel.“ „Če je božja volja,“ ta izrek mu je prišel že tako v navado, da ga je ob vsaki priložnosti uporabljal.

Razen pri Katoliški akciji je Lojze veliko delal tudi pri Marijini kongregaciji. Vesel je v tretji šoli pripovedoval, kako se je z nastopom novega voditelja v Marijanišču razmahnilo kongregacijsko življenje. Bog ve, ali mu ni prav Marija, ki se ji je posvetil in jo vsak dan častil, izprosila milost, da je prišel v Katoliško akcijo in v njej našel za svoje duševno življenje več področja in se vzgojil za vzornega Kristusovega borca. V četrthi šoli je bil pri kongregacijskem svetu za nižješolce, v sedmi šoli pa prvi pomočnik, prednik in obenem vodnik nižješolske skupine.

Mnogo se je pri kongregaciji trudil zlasti kot osmošolec, ko je bil izvoljen za prednika. Ob vsej svoji vnemi za učenje je vedno našel čas za seje, ki jih je znal živahno, stvarno in spretno voditi. Program za seje je vedno prej natančno pripravil in se posvetoval z voditeljem. Vedno je imel kake predloge in pobude. Hodil je na sestanke tudi k nižješolcem in navduševal fante za kongregacijske vzore in ob priložnosti opozarjal tudi na Katoliško akcijo, s katero naj kongreganist sodeluje pri pokristjanjenju razkristjanjenega okolja. Razmerje med kongregacijo in Katoliško akcijo mu ni delalo nikakih preglavic. Kongregacija mu je bila pomozna sila Katoliške akcije. Kdor je pri Katoliški akciji najboljši član, je tudi lahko najboljši propagandist, in enako more biti najboljši kongreganist obenem najvzornější član Katoliške akcije.

Zaupanje v zmago Kristusove Cerkve nad zlom in s tem zaupanje v zmago dobre stvari, za katero dela Katoliška akcija, je bilo pri Grozdetu nezlomljivo, najso prihajali še tako žalostni dogodki. Zato ni spraševal, ali se v takih časih sploh še splača delati!

Silno je Lojzeta potrla novica o smrti profesorja Ernesta Tomca. Bil je

ves iz sebe. Ni in ni mogel verjeti! „Kaj, kaj praviš? Zakaj se šališ s takimi rečmi?“ — V dnevniku piše ob tej priložnosti: „Kaj bo z nami? Kdo bo vodil našo organizacijo, kdo naše krožke in tečaje?... V strašnih časih živimo in zdi se, da nam Bog pobira naše najboljše ljudi, ki jih organizacija danes še prav posebno potrebuje...“ A takoj pristavlja: „Toda zaupam, Ti veš, kaj delaš; ne zapusti nas nikdar!“ (26. IV. 1942.)

In kako so ga bolele nesreče, ki so druga za drugo prihajale nad naš narod! A vendar: božja previdnost ljubeče čuva med nami!

*Slovenija, Slovenija, ti moja rana!
Pozabljena, prezrta in izdana,
sovrugu prepuščena brez moči!*

*Stegnile so krvave se roke,
da te oskrunijo, raztrgajo, zdrobe
miruj, srce, miruj: Bog še živi.*

V zaupanju v Boga delati, sejati, da nam bo v času vedrine naročje polno zatega snopja — če prej ne, pa v času vedrine, ki je nikdar ne zakrijejo oblaki!

Osvajalen je samo nikdar ugnani optimizem, združen s požrtvovalnostjo, ki se z veseljem odreka lastnim ugodnostim in udobnostim, da more drugemu storiti dobro. In Lojze je bil optimist, čeprav je moral v tem pogledu delati silo svoji naravi, ki bi ga — zlasti zaradi revščine in drugih hudih razmer — prav lahko zavedla v neozdravljiv pesimizem. „Malodušnost v Lojzetovem srcu ni imela prostora,“ piše tovariš. „Spominjam se ga, ko je nekoč govoril na zborovanju. Njegove navduševalne besede niso prihajale samo z jezika, ampak iz srca. Govoril je tako navdušeno, da te je moral ganiti iz molodušja.“

Gorečnost in obenem optimizem diha Lojzetov zadnji govorček na sestanku pri Katoliški akciji; imel ga je v zadnjem mesecu svojega življenja. V njem pravi med drugim:

„Mnogo posebnosti ima današnji čas. Morda največja, gotovo pa najbolj žalostna je ta, da gledamo prvič, odkar ljudje pomnijo, skrbno započeti in dobro premišljeni upor zoper vse, kar se imenuje Bog. — Tudi v prejšnjih časih so bili brezbožniki, a v močni, z železno disciplino povezani organizaciji jih do sedaj še ni bilo. Danes pa je brezboštvo organizirano v močne organizacije po vsem svetu. Več je teh organizacij, včasih si katere v kakšni malenkosti tudi nasprotujejo med seboj, a vse delajo za en sam cilj: Pregnati z zemlje Boga... Najhujši izmed vseh teh

IZPOLNJENA OBLJUBA, DANA NA DNU BREZNA

Nadaljevanje s strani 27

širidesetletnici zmage, Celovski zvon III, št. 8, sept. 1985, str. 8 in 11).

Knjiga rešenca iz brezna smrti je silen glas resnice v sedanjem zmedenem času. Pokol dvanajstih tisočev je bil nujen cilj vsega delovanja partije na Slovenskem. Tisočim in tisočim ubojem prej in poslej je partija poskušala z lažjo spreminjati bistvo. Veliki pokol pa je bil organiziran tako, da je bil neviden; laž je bila v tem, da ga ni bilo. * Zmerom: laž in uboj, uboj in laž.

Kozina si je izbral za to pričevanje izvirno, učinkovito kombinacijo zadržane neznosne bolečine v poročanju o izmučenih tovariših — pa paradije, jedke posmehljivosti, najostrejšega posmeha „osvobodilni“ operaciji. Silovit je kontrast med dvojnimi zmagoslavjem: partizanskih dejanj pa krščanskega trpljenja in smrti.

Večina rabljev je verjetno bila nekoč pri svetem obhajilu. Kdaj so izgubili posvečujočo milost? Kako so se pogrezali, kdo jih je potiskal v materializem, v komunizem? Iz božjega otroštva so se sprevrgli v sužnje partijskih trinogov. Kristjani vemo, da so eni in drugi

organizaciji je prav gotovo komunizem, ki je najbolj svetoven, najbolj organiziran in najbolj satanski. — Napada Boga samega in njegovega Sina. Napada Cerkev, ki je Njegovo skrivnostno telo. Mi vemo, da je Bog neuničljiv, da bo Cerkev na svetu do konca sveta. Vemo pa tudi, da so v nevarnosti duše posameznih ljudi in celi narodi, da se večno pogube. Tudi Slovenci smo že v neposredni nevarnosti, z nami vred pa je v nevarnosti vsa Evropa in vesoljni svet. Večno pogubljenje pa je največja nesreča, ki more priti nad človeka. Zato se je treba tej nevarnosti upreti z vsemi močmi. A kako se upreti? Cerkev nam je pokazala pot. Pij XI. je poklical v življenje novo organizacijo Katoliške akcije nalašč zato, da zaustavi napredujoče brezboštvo, da mu vzame osvojene postojanke, ga premaga in tako obvaruje vesoljni svet časnega razdejavanja in večnega pogubljenja. Mi smo odgovorili temu klicu Kristusovega namestnika. Hočemo se bojevati z vsemi peklenškimi silami, ki se zaganjajo v Cerkev Kristusovo. Nje sicer ne bodo nikoli premagale, morejo ji pa odtrgati ne le posamezne duše, ampak cele narode in jih pahnuti v večno nesrečo. Hočemo na vsak način to preprečiti...“

bili najnesrečnejši ljudje. Njihove žrtve jih niso sovražile. Dodajali so jih v svoje molitve. Na strani 44 sledimo glasni skupni molitvi rožnega venca na tovrnjaku, brzečem iz Kočevja k breznu. Prošnji „odpusti nam naše dolge“ so vključevali „tudi tem tukaj, saj so od sovraštva ostekleli...“

V Epilogu se pisec obrne k tistim, ki ga silijo, naj pozabi na brezno v Rogu in naj gleda v narodno bodočnost. Odgovarja: „Meni moji pobiti soborci iz brezna kažejo drugačno pot. Tisto, za katero so se oni borili, tisto, po kateri bo slovenski narod moral hoditi, če bo hotel obstati. Odprla se bo prav gotovo.“ (69)

Eden najbistrejših raziskovalcev partijskega uničevalnega delovanja dr. Miha Brunec soglaša s tem: „Prihaja čas, ko bo slovensko ljudstvo proglasilo domobransko vojsko, poklano od krvavordeče zvezde komunistične partije, za svoj največji narodni zaklad.“

Ta kri tisočev in tisočev poštenih slovenskih mož in fantov, ki je z morjem neizrekljivih bolečin in ponižanja stekla v večnost pred božji prestol, ta kri je zagotovilo lepše bodočnosti slovenskega naroda.“ (Pravi obraz Osvobodilne fronte III, Buenos Aires 1973, str. 108).

* Dušan Pirjevec, ki je med vojsko partizanil kot Ahac, je trideset let po teh „junaštvih“ vedel, da je bil poboj domobrancev zločin, in se zgražal nad tem, da „sta Kidrič in Kardelj kratkomalo zanikala ta pokol (...) Nerazumljivo je (? A. G.), da partija leta 1946 ni bila sposobna priznati tega pokola, marveč so se tisti fantje preprosto lagali kot smrkavci. (...) In na ta smrkavski način deluje partija tudi danes.“ (Dušan Pirjevec, Dnevnik in spominjanja, Nova revija 45, 1986, str. 35 in 37). Citat je iz njegovega dnevnika 10. V. 75.

Iz naše kronike

Rožmanov dom v San Justu je na svojem 24. občnem zboru 10. oktobra izvolil naslednji odbor: predsednik Peter Čarman, podpredsednik Janez Jenko, tajnik Jože Žerovnik, namestnik Franc Oblak, blagajnik Ivan Korošec, namestnik Marjan Loboda ml.; odborniki: inž. Anton Matičič, Marjan Jeriha, Božo Šušteršič, Ljuba Lipušček, Franc Avguštin; namestniki: Valentina Oblak, Božo Šurman, Ivan Mehle, dr. Stanko Kocipec, Marija Podlogar; nadzorni odbor: Janez Amon, Marjan Loboda in Ivan Šiler.

Iz naše kronike

Molitve na praznik vseh svetih so bile v cerkvi Marije Pomagaj ob grobu msgr. Antona Oreharja in pred spomenikom junakom v Slovenski hiši ter po pokopališčih Velikega Buenos Airesa, kjer so pokopani rojaki: v Castelarju, San Justu, na Villegas, v Olivosu, Boulogne, Pablo Podestá in San Martínu ter drugod; skupnih molitev so se rojaki povsod množično udeležili kot tudi molitve rožnega venca in maš po vseh naših verskih središčih.

Mladina Slomškovega doma je v kulturnem delu mladinskega dneva v nedeljo 31. oktobra uprizorila v Slomškovem domu Molierovo veseligo Priložnostni zdravnik v režiji lic. Stanka Jerebiča.

Letni celodnevni izlet učencev naših sobotnih šol je bil v soboto 6. novembra v klub park argentinskih letalskih podoficirjev v bližini Ezeize; šolsko mašo je maševal župnik Tone Bidovec, dan pa so nato prebili z igrami in športom.

Po mladinski maši v cerkvi Marije Pomagaj je v nedeljo 7. decembra govoril na mladinskem sestanku pisatelj Zorko Simčič o svojih vtisih iz Slovenije.

Župnik Jože Guštin je povabil rojake iz Berazateguija ob 30-letnici Slovenskega doma Ivana Cankarja v nedeljo 7. novembra; po maši je bil kratek kulturni program in skupno kosilo.

Marijin mesec se praznuje na južni polobli od 7. novembra do 8. decembra; slovenski dušni pastirji so povabili rojake, naj bi v tem času redno molili angelovo češčenje, rožni venec in litanije Matere božje ter brali šmarnično branje.

Veletombolo za vzdrževanje Doma so imeli v San Martinu 31. oktobra, v Slomškovem domu pa 6. novembra.

embra.

Pri okrogli mizi o problematiki naše emigracije v novih razmerah so na kulturnem večeru SKA v soboto 13. novembra brali referate dr. Katica Cukjati, arh. Marjan Eiletz, lic. Vinko Rode in arh. Jure Vombergar.

Proslava 40-letnice Prešernove šole na Pristavi v Castelarju je bila v soboto 13. novembra zvečer: zahvalno sveto mašo sta darovala delegat dr. Alojzij Starc in katehet France Bergant, spominsko ploščo je odkrila voditeljica šole Mija Markež, kratek nagovor pa je imel predsednik društva Slovenska pristava Janez Jelenc; v kulturnem delu proslave je imel slavnostni govor dr. Marko Kremžar, učenci z učiteljicami pa so zaigrali odrski prikaz Mihe Gaserja Luči in sence s sodelovanjem Dominika Oblaka, Marka Petka in Cvetke Tomažević; pesem Slovenija v svetu in slovensko

državno himno je zapela vsa šola pod vodstvom Mojce Jelenc ob klavirski spremljavi Anke Gaser; predsednica šolskega odbora Metka Kopač se je zahvalila voditeljici šole Miji Markež in vsem sedanjim in nekdanjim učiteljicam; zasklep je bil prigrizek v gostinskih prostorih Pristave.

Proslava v čast Jezusu Kristusu, kralju veseljstva, je bila v nedeljo 21. novembra v Slovenski hiši; v cerkvi Marije Pomagaj je vodil somaševanje delegat dr. Alojzij Starc; med mašo je pel SPZ Gallus pod vodstvom Anke Gaser; v dvorani, ki jo je dekoriral Stane Snoj, je povedal uvodne besede lic. Milan Magister, slavnostni govor je imel dr. Marko Kremžar, pesmi Lojzeta Grozdeta so recitali Brigita Cerar, Nežka Štefe, Dani Grbec, Avrelj Nose in Klavdij Selan, kot solisti pa so peli Lučka Ahčin, Cvetka Kopač, Ani Rode, Matej Debevec, Luka Debevec in Bogdan Magister ob orgelski spremljavi Ivana Vombergarja.

Slovensko-latinskoameriška trgovska

zbornica je 26. novembra organizirala v Slomškovem domu predavanje ekonomista Marka Rebozova o ekonomskih perspektivah na krajši in daljši rok v Argentini in v svetu.

Zdravnik dr. Rudi Potočnik je pod okriljem zdravniško-socialnega odseka Slomškovega doma v nedeljo 21. novembra govoril o vprašanjih aktualne ginekologije.

Sklepna prireditev Srednješolskega tečaja rav. Marka Bajuka v Slovenski hiši je bila v soboto 20. novembra; po razdelitvi spričeval in zahvalni sveti maši je bila prireditev v dvorani: prihod zastav, petje himen, nagovor ravnateljice prof. Metke Mizerit, razdelitev nagrad, ki so jih prejele dijakinje Andrejka Zupanc, Andrejka Kovačič, Veronika Godec, Pavla Grbec, Ana Marija Petelin, Marjana Jelenc, Andrejka Stariha in Sonja Avguštin, slovo od petošolcev, razdelitev diplom, beseda zahvale Janike Jesenovec v imenu odbora staršev, recitacija prvošolcev Aškerčeve Svatbe v Logeh in Balantičeve Zaman ter

Proslava materinskega dne. Možje v Slomškovem domu so ga vzeli zares...

Foto: Marko VOMBERGAR

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Pri nas trajajo zgodovinski trenutki po štirideset let.
- „Ozrmo se na prehojeno pot,“ je dejal tovariš, ki je to pot prevozil z avtomobilom.
- Nerodno je, če je politik toliko časa na oblasti, da postane lepša prihodnost, katero je obljubil, sedanost.
- Ne šahirajte z anarhisti: naskrivaj pripravljajo atentat na vašega kralja.
- Laže se človek nauči igrati na klavir kot na gospodarske instrumente.
- Laž ima kratke noge, zato potuje z najhitrejšimi komunikacijskimi sredstvi.
- Kako je dobil službo, je službena skrivnost.
- Kadar politikom teče voda v grlo, so najbolj zgovorni.
- Kadar so neumni na oblasti, se pametni delajo neumne, neumni pa pametne.
- Glas vesti bi morali ozvočiti.
- Nesposobni so pripravljali storiti prav vse.
- Pot v Evropo ne pelje čez Romunijo.
- Toliko časa nam bodo načrti padali v vodo, dokler se ne bomo naučili plavati.

malo za šalo

Tone pripoveduje omizju: „Preden grem zvečer od doma, vedno stavim z ženo za 10 pesov, da bom najkasneje do polnoči doma.“

„In?“

„Pustim, da vedno ona dobi stavo.“

*

Peter je šel spat malo okajen. Naslednje jutro je opazil, da je spal na tleh pri postelji.

„Ali nisi čutil, da si padel s postelje?“ ga je vprašala žena.

„Slišal sem, da je nekaj padlo, nisem pa vedel, da sem bil to jaz.“

*

„Vsak človek mora imeti v življenju neki cilj,“ razlaga učitelj. „Kakšen cilj imaš ti, Niko?“

„Rad bi postal vaš predstojnik, gospod učitelj.“

petošolcev odlomkov iz So-foklejeve Antigone.

Sklepno prireditev je imela Slomškova šola v soboto 27. novembra, prav tako Jegličeva šola, druge šole pa v nedeljo 5. decembra; po vseh šolah je bila Miklavževa prireditev, Rožmanova šola pa je tudi obenem uprizorila Pepelko.

Pristavska folklorna skupina je priredila v soboto 4. decembra IV. veselico mednarodnih plesov s sodelovanjem slovenske, argentinske, škotske, italijanske in bolivijske folklorne skupine.

Slovenski krščanski demokrati so priredili informativni sestanek v nedeljo 5. decembra v Slovenskem domu v

San Martinu, naslednje nedeljo pa v Slomškovem domu.

Ramoška verska skupnost je na praznik Brezmadežne romala v slovensko cerkev Marije Pomagaj.

Na mladinski proslavi Brezmadežne je v Slovenski hiši v nedeljo 5. decembra po mladinski maši govoril zdravnik dr. Miha Stariha o proble-

matiki mladih in Mariji kot vzoru in priprošnjici mladih tudi v sedanjem času. Ivana Tekavec je v izbranih besedah nagovorila navzoče, pevske točke so izvajali solisti Ani Rode in Luka Debevec ter pevski zbor iz San Justa pod vodstvom Andreja Selana, vse ob spremljavi prof. Ivana Vombergarja, recitala pa je Nevenka Godec.

KJE JE KAJ

V mednarodnem letu družine -	
Alojzij Starec	1
Stvarnost in upanje -	
Marko Kremžar	4
Zamolčana resnica	7
Novo leto — svetovni dan miru! -	
Branko Rozman	7
Papež in sedanji trenutek - B. F.	8
Do kdaj še manipulacije z gesli? -	
Branko Rozman	9
Srečno novo leto! - Zorko Simčič ...	10
Novoletna molitev -	
Zdenka Serajnik	10

Slovenska ozadja - Anton Stres	11
Misli k mašnim berilom	13
V novembru rajnih duš -	
Vladimir Kos	14
Marija, sveta božja mati -	
Zdenka Serajnik	15
Zakaj pojemo pri bogoslužju? -	
Edo Škulj	16
Trije svetniki v januarju	16
Beg skozi puščave -	
Wilhelm Hünermann	17
Slika dobrega pastirja -	
Tone Štrukelj	19
Mati Terezija — misijonarka ljubezni -	
Pavlina Dobovškova	20
Gospodovo razglasenje -	

Zdenka Serajnik	21
Bara Remec - Jure Vombergar	21
Še vedno živim tesno z nami -	
Vera Remec-Debeljakova	22
Spominske plošče žrtvam	
komunistične revolucije	24
Bodimo zvesti svojim koreninam! -	
Lučka Vombergar	25
Izpolnjena obljuba, dana	
na dnu brezna -	
Alojzij Geržinič	27
Slovenski mučenec Lojze Grozde -	
Anton Strle	28
Iz naše kronike	12, 30, 31
Uvoženo iz Slovenije	32
Malo za šalo	32

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVILJA

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo (dr. Alojzij Starec).
Urednik: Jože Škerbec; tehnični urednik: Stane Snoj - Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877 - Stavljeno je v oblikovanje: MALVILKO - Telex: (54-1) 362-7215 - Tiska: Talleres Graficos VILKO S.R.L., Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires, Argentina

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. KANADA: Ivan Marn, 131 A Treviey Dr. Toronto M8 4C4, Canada. ITALIJA: TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA, Riva Piazzu-ta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 1992: \$ 55.- in izdatki za pošto; drugod US\$ 55.- Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: Luis Stare, Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina.

MLADINSKI DAN
v Slomškovem domu,
31. oktobra 1993.
Molierova veseloigra
PRILOŽNOSTNI
ZDRAVNIK
v režiji Stanka Jerebiča
(mu izročajo šopek).
Na spodnji fotografiji
so poleg igralcev
in režiserja vsi
sodelavci od obeh
scenografov in
pomočnikov
do šepetalke.

V nedeljo, 28. novembra 1993, je bila v cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši slovesnost prvega sv. obhajila, pri kateri ga je prejelo 9 deklic in 17 dečkov. Foto: Joža TOMAŽEVIČ

LA VIDA ESPIRITUAL